

časopis

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

5
LEDEN 2014
76. ROČNÍK

KONFERENCIA PRE ROZVOJ VIDIEKA

BRAMBOROVÝ KVĚT VYSOČINY

STREDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

BRNĚNSKÁ RŮŽE 2013

**FRANTIŠEK SCHINDLER – SVĚTOVÝ
OBILNÁŘ**

MEZINÁRODNÍ VÝSTAVY A VELETRHY

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

Obsah

Contents

	Vánoční prázdniny v dostihové škole a přání do nového roku 2014	3		Christmas Holidays in the Riding School And Best Wishes for the New Year 2014	3
	Sešla se Valná hromada Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru	4		General Meeting Notes Association of Educational Institutions for Rural Space Development	4
	Zemědělská škola se otevřela veřejnosti Den otevřených dveří v Rožnově pod Radhoštěm	5		School of Agriculture Open for Public Open Day in Rožnov pod Radhoštěm	5
	Den otevřených dveří Střední školy zemědělské a potravinářské v Klatovech	6		Open Day in the Agricultural and Food Industry College in Klatovy	6
	Konferencia pre rozvoj vidieka	10		Rural Development Conference	10
	Informační servis Zastoupení Evropské komise	11		Information service Representation of the European Commission	11
	Projekt NEWCAP Nové evropské standardy	12		The NEWCAP Project New European Standards	12
	Dobry start do roku 2014 Informační sloupec Agrární komory ČR 13			2014 Promises a Good Start An information column of Agricultural Chamber of the CR	13
	Přenos poznatků do venkovské praxe „Potřebuje český venkov vědu a výzkum, potřebuje věda a výzkum český venkov?“	14		Applying Knowledge to Rural Practice „Does Czech Countryside Need R&D, Does R&D Need the Czech Countryside?“	14
	Talentovaní žáci a stredoškolská odborná činnost	16		Talented Students and School Science	16
	Zemědělské soutěže zpestřily veletrh	17		Agricultural Events Added Colour to the Trade Fair	17
	Bramborový květ Vysočiny Odborná soutěž v rámci Bramborářských dnů v Havlíčkově Brodě	19		Potato Flower of the Highlands Contest on the Potato Fest in Havlíčkův Brod	19
	Brněnská růže 2013 Mezinárodní floristické soutěže	20		Brno Flower 2013 International Florist Contest	20
	Mezinárodní soutěž žáků veterinárních škol	22		International Contest of Veterinary School Pupils	22
	Zahraniční výstavy a veletrhy v roce 2014	23		Foreign expositions and fairs in 2013	23
	Novinky z vědy a výzkumu	28		News from science and research	28
	Neobhospodařovatelné pozemky Prostor pro invazní druhy rostlin	29		Unfarmed lands A space for invasive plant species	29
	Osudový příběh Československého zemědělského muzea (1891) 1918–1952	30		Fateful story Of the Czechoslovak Agricultural Museum (1891) 1918–1952	30
	František Schindler Významná osobnost zemědělského vzdělávání	31		František Schindler Prominent personality of agricultural education	31

Časopis vychází jednou za měsíc podle školního roku; číslo 5, ročník 76, vyšlo v lednu 2014

Časopis vydávají:

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Mánesova 1453/75, 120 56 Praha 2, tel.: +420 222 000 439, e-mail: krajickova.alena@uzei.cz

Agroinštitút Nitra, štátny podnik, Akademická 4, 949 01 Nitra, tel.: +421 377 721 802, e-mail: Zuzana.Horvathova@agroinstitut.sk

www.zemedelskaskola.cz

Vánoční prázdniny v dostihové škole

a přání do nového roku 2014

V době vánočních prázdnin zajišťovali provoz ve školní stáji Střední školy dostihového sportu a jezdeckví v Praze – Velké Chuchli žáci druhých ročníků jezdců a chovatelů. Při péči o koně v sedle nebo v sulce jsme zde mohli vidět dobrovolníky – žáky z jiných tříd nebo absolventy, kteří se sem rádi vrací a také milovníky koní z řad bývalých jezdců z povolání nebo amatérů. Nechyběly ani návštěvy majitelů koní a rodin s dětmi, které koním přinášely mrkev a jablka, nebo na chvíli zkusily jaké to je v sedle koně.

Na konci letošního roku jsme se více než kdy jindy zamýšleli nad tím, co se všechno v jeho průběhu odehrálo. Především na červnové povodně, kdy jsme koně evakuovali na mostecké závodiště, kde nám tamní trenéři a pracovníci hippodromu pomáhali, kde se dalo. Pro koně byly vytvořeny ideální podmínky, vyzkoušeli jsme si také tréninkovou dráhu. Část koní byla ustájena ve Slivenci u Ing. Semeráda a J. Slavíka. Řada příznivců koní pomáhala zajišťovat krmivo nebo se podílela na úklidu stájí a školy, a za to jim patří velké poděkování. Koně se přesto, že museli více cestovat, účastnili dostihů a celkem se jim dařilo. Připomeňme pěkné 3. místo Moulin Rouge v dostihu II. kategorie v Mostě 23. 6., vítězství Le Cagnarda na konci června v Karlových Varech nebo vítězství Labonda a Lava poslední srpnový den v Netolicích.

Školní rok začal v mimořádném režimu, teoretické vyučování probíhá v náhradních prostorách v Praze 10 a praktické vyučování tradičně ve Velké Chuchli a na smluvních pracovištích.

Naše přání do nového roku je, aby co nejdříve proběhla rekonstrukce budovy školy s domovem mládeže a život v naší

škole se opět soustředil do Velké Chuchle, kde mají žáci mnoho příležitostí ke zdokonalování odborných dovedností a zvyšování fyzické kondice.

Ing. Marcela Sýkorová

SŠ dostihového sportu a jezdeckví v Praze – Velké Chuchli ✨

Sešla se Valná hromada

Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru

Česká zemědělská akademie v Humpolci byla 11. prosince hostitelkou setkání členů Asociace. O den dříve se sešla její Výkonná rada, aby jednání Valné hromady připravila.

Opět po roce se sešli ředitelé středních odborných škol a školních hospodářství, aby zhodnotili svoji celoroční činnost, předali si společně s pozvanými hosty své zkušenosti, názory a poznatky. Z hostů byli přítomni zástupci Ministerstva zemědělství ČR, Národního ústavu pro vzdělávání a Ústavu zemědělské ekonomiky a informací.

Co zásadního se událo za poslední rok v životě škol a Asociace?

Se zprávou o činnosti Asociace od minulé Valné hromady vystoupil její předseda a ředitel České zemědělské akademie pan **Mgr. Otakar Březina**. Výkonná rada se během uplynulého kalendářního roku sešla k projednávání aktuálních otázek i koncepčních záležitostí celkem 4x, a to na školách v Humpolci (20. 3. 2013), na České zemědělské univerzitě Praha (12. 6. 2013), v Hradci Králové (10. 10. 2013) a 10. 12. 2013 opět v Humpolci, jak pravidelně uvádíme v Zemědělské škole.

Největší úsilí v práci Asociace vyžadovala realizace projektu OPVK (Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost) směřujícímu ke zkvalitnění výuky dvou základních odborných předmětů – rostlinné výroby a chovu zvířat. Projekt bude ukončen 28. 2. 2014 a už teď Asociace uvažuje o pokračování v příštím období u předmětů mechanizace, případně zahradnictví. Nejednalo by se ale o projekt, nýbrž o formu účelově vázaných finančních prostředků na další předměty, a v tomto směru probíhá i jednání s ministerstvem školství o jeho podporu.

V koncepční oblasti spolupracuje Asociace zejména s ostatními asociacemi škol sdruženými v Unii školských asociací CZESHA, dále s ministerstvem školství a ministerstvem zemědělství. Jak už bylo zmíněno v úvodu, na jednání Výkonné rady jsou pravidelně zváni i zástupci Národního ústavu pro vzdělávání Praha, Institutu vzdělávání a poradenství ČZU, zástupci Ústavu zemědělské ekonomiky a informací Praha a Agrární komory ČR, kteří členy rady seznamují s novinkami v oblastech svého působení. Zástupci Asociace jsou členy Rady pro spo-

lupráci s praxí, která byla nově zřízena při Institutu vzdělávání a poradenství a celá řada škol již dlouhá léta slouží jako cvičné školy pro pedagogické praxe studentů Institutu. Ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání (NÚOV) a ministerstvem zemědělství sledují tvorbu profesních kvalifikací, celá řada škol je již oprávněna provádět zkoušky některých z těchto profesních kvalifikací. S NÚOV dále spolupracují na konceptu jednotného zadání závěrečných zkoušek a na tvorbě vzorových zadání profilových částí maturitních zkoušek. *Shmutí této celoroční spolupráce bude obsahem dalšího článku v příštím čísle.*

Výkonná rada podporovala i v uplynulém roce pořádání soutěží v našem resortu. Stejně jako v minulém roce se podařilo ministerstvu zemědělství najít dodatečné zdroje pro letošní rok a pomohlo tak s financováním odborných žákovských soutěží. Asociace tak finančním příspěvkem podpořila celostátní soutěž odborných dovedností žáků středních zemědělských škol oboru Agropodnikání v Táboře (11.–12. 4.), soutěž žáků v odborných kovářských dovednostech v Jaroměři (22.–23. 3.), 8. ročník Zemědělské olympiády žáků středních odborných škol ve Frýdlantu (24.–25. 4.), soutěž odborných dovedností mezi žáky středních škol ČR učebního oboru Potravinářské práce dne 26. 3. ve Střední škole Lomnice nad Popelkou, 42. mistrovství floristů České republiky Děčínská kotva 2013 v Děčíně-Libverdě (15.–16. 5.), Jezdecké závody o Pohár ministra školství a liga zemědělských škol konané Jezdeckým klubem České zemědělské akademie při Školním statku Humpolec (11. 9. a 9. 10.), XII. ročník soutěže zemědělských škol o Bramborový květ Vysočiny (10.–11. 10.) v Humpolci. Další významnou akcí, na které se Asociace podílí, je projekt Přehlídka České ručičky, což je soutěž odborných dovedností pro žáky středních škol s cílem popularizace učňovského školství. *Články z uvedených soutěží jsou pravidelně publikovány v Zemědělské škole.*

Informace z vystoupení hostů, z následné diskuze i schválené usnesení z jednání si přečtete v následujícím čísle Zemědělské školy a rovněž tak na webových stránkách Asociace: www.asven.cz

Zemědělská škola se otevřela veřejnosti

Zaběhnutý život téměř každé střední školy bývá alespoň jedenkrát v roce narušen. Ve „dnech otevřených dveří“ se totiž do jinak před světem uzavřených prostor mohou podívat nejen zájemci z řad budoucích studentů, jejich rodičů a přátel, ale také bývalí absolventi, pozvaní hosté i ostatní veřejnost.

Taková výjimečná akce proběhla i na Střední zemědělské a přírodovědné škole v Rožnově pod Radhoštěm 29. a 30. listopadu 2013. Návštěvníci získali informace o nabízených oborech (Agropodnikání se zaměřením na chov koní a zvířat, Ekologie a životní prostředí se zaměřením na geoinformační systémy, Zemědělec-farmář) a mohli se seznámit nejen s prostorovými a materiálně-technickými podmínkami školy, ale i s organizací výuky, odbornými praxemi, exkurzemi, průběhem přijímacího řízení..., i získat představu o možnostech pozdějšího uplatnění v oboru.

Aby se uchazeči konkrétně seznámili se zaměřením a vybavením školy, připravili si studenti a učitelé prohlídku odborných, počítačových a jazykových učeben, tělocvičny, jídelny, botanické zahrady. Doprovodný program byl zajištěn na nádvoří školy – ukázky zemědělské techniky a projížďky traktorem

a malotraktorem. Chovatelé psů byli nadšeni z kynologie a agility. Tradičně velký zájem byl o prohlídku školního statku na Hradisku, kde probíhá většina školních praxí, dále jízdní na Prostřední Bečvě a jízdní westernového ježdění Ranč Bučiska v Rožnově.

Zájemci o ubytování si měli možnost prohlédnout prostory domova mládeže a posoudit jejich kvalitu.

Současně si mohli žáci základních škol vyzkoušet své znalosti v testech zaměřených na zemědělství, podívat se blíže na ovládání speciálních geodetických přístrojů, nahlédnout do školního zookoutku a vyslechnout zajímavosti o akvaristice přímo z úst studentů.

Zemědělská škola nabízí veřejnosti i možnost ověření si kvality vody a půdy z vlastních zdrojů. S chemickými rozbory, které během dnů prováděli studenti v chemické laboratoři, se většina návštěvníků setkala první.

Den otevřených dveří a snahu získat nové odborníky do zemědělství a ekologické problematiky podpořili svou účastí také zástupci soukromých rodinných farem, zemědělských družstev, bývalí absolventi pracující v oboru i dlouhodobí partneři, se kterými škola spolupracuje. Součástí byla prezentace regionálních značek a regionálních potravin a jejich výrobců spojená s ochutnávkou mléčných i masných výrobků.

Věříme, že návštěvníci odcházeli spokojeni, a ti, kteří k nám nestihli zavítat v prvním termínu, jsou srdečně zváni v termínu druhém – ve dnech **24. a 25. ledna 2014**, případně po předchozí domluvě kdykoli.

Den otevřených dveří v Klatovech

Střední škola zemědělská a potravinářská, Klatovy pořádala „na Mikuláše“ 6. prosince 2013 „Den otevřených dveří spojený se slavnostním otevřením gastroučeben“. Ranní chumelenice a celodenní sluníčko předvedly jeden z mála krásných letošních skutečně zimních dnů.

Klatovská škola připravuje „Den otevřených dveří“ každoročně, letošní byl však výjimečný otevřením nových učebních prostor pro gastronomické obory. Celodenní program – nabídka projektového dne školy s ukázkami dovedností žáků všech oborů – byl doplněn výstavou moderní zemědělské techniky na školním dvoře, možností návštěvy restaurace a penzionu a pekařství a cukrářství Na Zemědělce, ochutnávkou regionálních potravin, prohlídkou ekologické školní zahrady či ukázkou dobrovolnických aktivit školy. To vše se stalo lákavým pozváním pro odbornou i laickou veřejnost, bývalé absolventy, žáky základních škol, významné hosty...

Jaké obory škola nabízí?

Den otevřených dveří je tedy ideální příležitostí dozvědět se toho co nejvíce o škole a školních aktivitách, a to přímo od ředitele školy – v případě klatovské od pana Ing. Vladislava Smolíka.

Při posezení v nové gastroučebně jsme museli začít hned touto novinkou. Učebny byly vybudovány za finančního přispění Plzeňského kraje, Regionálního operačního programu (ROP) regionu soudržnosti NUTS II Jihozápad i za finanční spoluúčasti školy. Je to zařízení, které bude sloužit žákům gastronomických oborů, tedy učebnímu oboru Kuchař-číšník a studijnímu oboru Ekonomika a podnikání se školním vzdělávacím programem Management gastronomie a hotelnictví a studijnímu oboru Gastronomie. Učebny, které mají dvě místnosti (jednu pro stolníčení, druhou pro vaření), využijí žáci při praxi, při nácviku základních gastronomických dovedností.

Kromě gastronomie se škola zabývá tradičně zemědělstvím (studijní obor Agropodnikání) a potravinářstvím (školní vzdělávací

program Management potravinářských výrob). Dále nabízí studijní obor Ekologie a životní prostředí se školním vzdělávacím programem Ochrana přírody a prostřední a studijní obor Veřejnosprávní činnost. Z učebních oborů si uchazeči mohou vybrat Pekaře, Cukráře, Řezníka-uzenáře, Kuchaře-číšníka a nově od 1. září 2014 škola otevírá učební obor Zahradník. V nabídce nechybí ani dvouleté nástavbové studium Podnikání a Gastronomie a turismus.

Školní pracoviště

Na dni otevřených dveří návštěvníci mohli vidět všechny dovednosti, které se žáci učí při vyučovacím procesu. Ve třídách poznávali stanoviště agropodnikání, gastronomie, potravinářství... Mimo školní budovu přitahovala pozornost další školní pracoviště. Za prohlídku určitě stály před třemi lety vybudovaná školní cukrárna, školní pekárna s prodejnou a restaurační a ubytovací zařízení.

Dalším zajímavým počinem školy je vznikající naučná stezka, která v sobě zahrnuje skleníky, botanickou zahradu, ovocný sad, školní parčík, rozárium, zelenou učebnu..., pro výuku vybudovanou školní vinici, školní chmelnici, arboretum. Schází ještě postavit srub pro hospodářská zvířata a hendikepovanou zvěř. Škola je totiž také záchranou stanicí Spáleného Poříčí, kde zachytávali a ošetřovali zraněné ptáky a zvířata. V důsledku rekonstrukce byla činnost ve Spáleném Poříčí utlumena a chystaný objekt v areálu školy funkci záchrané stanice převeze. Srub bude mít rozměry 10 x 6 m, budou v něm i hospodářská zvířata (koník, ovce, kozy, slepice, kachny...), aby vše žáci viděli a poznali. A to především žáci základních škol i děti mateřských škol a veřejnost, kteří naučnou stezku hodně využívají.

Jaký je zájem o jednotlivé obory?

Podle pana ředitele každoročně přijímají uchazeče do všech oborů, přijímání se mění pouze u oborů Ekologie a životní prostředí a Veřejnosprávní činnost. Největší zájem je o gastronomické obory, o ekologii, také o Veřejnosprávní činnost. Uvítali by trochu větší zájem o obor Agropodnikání. Z učebních oborů přitahuje Kuchař-číšník, Cukrář, větší zájem by potřebovali u pekařů. Řezníci-uzenáři to je vymírající obor. V současnosti mají šest řezníků, tři v prvním a tři ve třetím ročníku, ale potřebovali by jich o hodně více. Řezník je náročný obor a žáci i rodiče ho tak vnímají. Zájem firem o absolventa řeznické profese je ale značný, např. klatovská provozovna firmy MASO WEST nabízí žákům určité finanční výhody, vybavení, stipendia.

Škola je v současnosti trochu více zaměřena na gastronomii a službové obory. Slibuji si větší zájem o zahradníka, protože v Plzeňském kraji nikde tento tříletý obor není, na dvou školách jsou zahradnické obory dvouleté. O zavedení tříletého učebního oboru Zahradník se rozhodli po komunikaci s úřadem práce, se zaměstnavateli v zahradnictví a v dalších příbuzných oborech. Zjistili, že je poptávka po určitém počtu vyučených zahradníků a obor zapadá do celkové koncepce školy.

Každoročně si nechávají po vzájemné dohodě udělat úřadem práce statistiku nezaměstnaných absolventů, výsledek je dobrý, pohybuje se maximálně do 5–7, některé obory byly plně zaměstnané. Je to někdy složité, pokud si absolvent chce najít práci ve svém oboru, ale když skutečně chce, tak si ji, podle pana ředitele, najde.

Možnosti žákovské praxe

A jak klatovská škola řeší praxi žáků? O gastronomických a potravinářských oborech jsme se už zmínili, žáci absolvují základní praxi na škole, pak u sociálních partnerů. Kvalitní praxi vyžaduje zemědělský obor Agropodnikání. Svůj školní statek už škola nemá, původní na Činově je dnes spol. s r. o., vlastníkem je kraj. Je vzdálen asi 2 km a žáci tam vykonávají všechny práce od dojení, ošetřování zvířat, přes práci na orné půdě, lukách. Statek je jedním z jejich klíčových partnerů, hodně ho využívají, zlepšilo se tam i mechanizační vybavení. Kromě toho chodí na praxi i do zemědělských podniků, většinou tam, kde má škola své absolventy.

Projektové aktivity

V současné době se školy bez projektové činnosti neobejdou. Klatovští jsou zapojeni do dvou velkých projektů, v jednom

i s finanční spoluúčastí. Z projektových aktivit chtějí postupně obnovit laboratoře pro rostlinnou a živočišnou výrobu, pro fyziku a chemii, biologii, pro stroje a zařízení, aby – podle slov pana ředitele – se zase trochu vrátili k zemědělství. K tomuto prvnímu cíli mají i cíl druhý – kromě běžných oprav a investic by chtěli dokončit naučnou stezku, jak už jsme se zmiňovali výše. Projekt už je hotov, jenom se shánějí peníze. A nechybějí ani další vize...

Plány jsou závislé na finančních prostředcích, některé si škola ušetří ze své činnosti, je i možnost získat prostředky z projektů Plzeňského kraje, ale rozpočty jsou takové, jaké jsou..., uvidí, jakou cestou se vydají. Realizovat by ale své plány postupně chtěli všechny.

Škola s významnou tradicí

Klatovská škola se těší zájmu uchazečů, většímu naplnění se přesto nebrání, ale nepříznivá demografická křivka se ovlivnit nedá. Ze středních škol má město Klatovy ještě gymnázium, ekonomickou školu, škoda, že odborné školy bývají z pohledu zájmu uchazečů až na druhém místě. Přijímací zkoušky (stejně jako klatovské gymnázium) nedělají. Škola se 100 zaměstnanci má 550 žáků, zájem děvčat a chlapců je vyrovnaný. S tolik diskutovanými maturitními zkouškami starosti nemají. Se závěrečnými zkouškami se vyrovnali dobře, jednotné schéma závěrečných zkoušek už praktikují několik let, státní maturitu berou jako realitu, nemají s tím žádný velký problém.

Minulý školní rok slavili 140 let od založení školy. Mají tisíce absolventů, a to i významných absolventů, kteří vždy šířili dobré jméno školy. Jen namátkou – pan Hron, dlouholetý rektor České zemědělské univerzity, nedávný ministr zemědělství pan Toman, ředitel významných institucí...

Žáci a škola

Přibudou další významní absolventi? Jak se v průběhu let mění přicházející žáci? Pan ředitel si všímá, že přístup žáků ke škole,

ke vzdělávání, je trochu jiný, trochu se mění. Současní žáci jsou podle něho hodnější, méně zlobí, ale když už něco vyvedou, tak „to za to stojí“. Jeho generace spíše vymýšlela studentské recese, současní žáci „už do toho jdou natvrdo“. Zdá se mu, že zájem o studia ze strany žáků býval větší, dříve také nebylo tolik možností, „lákadel“. Současní žáci mají příležitost plno věcí řešit, mají hodně dalších zájmů, „a to učení už nějak dopadne...“.

Středoškolské studium je tedy moc netrápí, ale ani se jim z té jejich školy moc nechce. Protože, „co potom“? U studijních oborů s žáky problémy nemívají, ale u učebních se někdy komplikace objeví. Tito žáci pocházejí i ze složitějšího sociálního prostředí, škola se jim často snaží pomoci, snaží se je podpořit i bezpečným zázemím, když pozná jejich obtížnou rodinnou situaci.

Po složení maturitní zkoušky vysoké školy přijmou skoro všechny uchazeče, a to je problém, to není dobré. Z vysokých škol si maturanti vybírají především Českou zemědělskou univerzitu v Praze, Jihočeskou univerzitu v Českých Budějovicích, začínají chodit i na Západočeskou univerzitu do Plzně (z oboru Veřejnosprávní činnost).

Vzdělávání dospělých, zahraniční spolupráce

I v dávné významné historii se zemědělské školy věnovaly poradenské činnosti a vzdělávání dospělých. V současné době tyto aktivity pomohou i trochu školám při nedostatku žáků. Klatovská se snaží, je-li dostatečný počet zájemců, pořádat každoročně kurz pro výkon obecných zemědělských činností, a mohou se pochlubit (v porovnání s ostatními školami) jedním z největších počtů absolventů. Zájem je rovněž o kurz k získání osvědčení „Odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin“. Jako škola s potravinářskými a gastronomickými obory nabízí také celoživotní vzdělávání v cukrářských, pekařských a kuchařsko-číšnických dovednostech. To vše v rámci projektu i v rámci vlastní činnosti.

Nevyhýbají se ani zahraničním aktivitám s jinými odbornými školami. Dlouhodobě navázali spolupráci s francouzskou potravinářskou školou, kde žáci mohou absolvovat mlékárenské praxe, dobré jsou výměnné stáže žáků z gastronomických oborů na německých a italských školách.

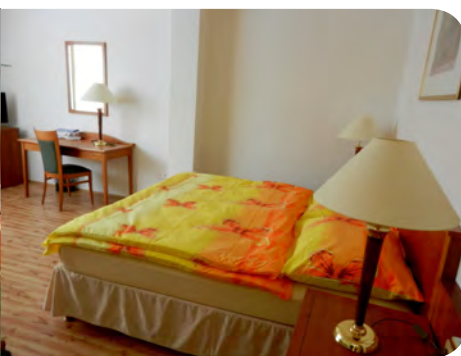

Na závěr...

Klatovsko bylo a je především zemědělský kraj. Jak si můžeme přejít o historii školy... Již v minulém století byly Klatovy přirozeným střediskem pošumavského venkova a vycházely z nich snahy po hospodářském pokroku, po větším vzdělání rolnictva, které může dát zemědělská škola. Roku 1872 byla v Beňovech u Klatov v prostorách statku dr. Romana Hrušky otevřena hospodářská škola, která zahájila éru zemědělského školství v Klatovech.

Současná Střední škola zemědělská a potravinářská vznikla v roce 2005 jako nový vzdělávací subjekt spojením dvou škol – Střední zemědělské školy a Středního odborného učiliště potravinářského a služeb. Nová škola má tak nejenom zemědělské, ale i potravinářské a gastronomické obory. Spojením škol došlo k vytvoření kvalitního zázemí pro teoretickou i praktickou výuku, je také umožněno efektivní využívání odborných učeben a laboratoří pro všechny výše uvedené studijní i učební obory.

Děkuji panu řediteli Ing. Vladislavu Smolíkovi za pozvání a za všechny zajímavé informace o škole a učitelé panu Ing. Zdeňku Nejdlovi za průvodcovství po všech školních objektech. A klatovské škole popřejeme vše dobré do dalších let!

Konferencia pre rozvoj vidieka

Koncom novembra 2013 zorganizovala Národná sieť rozvoja vidieka SR (NSRV SR) v Nitre dvojdnovú konferenciu so zámerom zhodnotiť programové obdobie 2007–2013 a poskytnúť informácie o príprave Programu rozvoja vidieka SR (PRV SR) pre obdobie 2014–2020. Konferencia bola určená najmä zástupcom miestnych akčných skupín (MAS) a verejno-súkromných partnerstiev (VSP).

Prvý deň odborného programu mal hodnotiaci charakter. S problematikou hodnotenia PRV SR 2007–2013 vystúpil generálny riaditeľ sekcie rozvoja vidieka MPRV SR, Ing. Martin **Barbarič**. Venoval sa najmä rozdeleniu verejných finančných prostriedkov a kontrahovaniu jednotlivých projektov podľa osí PRV SR 2007–2013 a v závere informoval o aktuálnych výzvach PRV SR 2007–2013. O vzniku a činnosti Národnej siete rozvoja vidieka SR bližšie hovorila PaedDr. Katarína **Skalická**, PhD., pričom sa zamerala najmä na zhodnotenie vzdelávacích a informačných aktivít úspešne zrealizovaných v aktuálnom programovom období.

Následne zahraniční lektori odovzdali skúsenosti s implementáciou prístupu LEADER (Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale, spájanie aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka) v Českej republike, Rakúsku a v Maďarsku. Z Českej republiky prijal pozvanie Ing. František **Winter** (Národní síť Místních akčních skupin České republiky). Priblížil doterajšie výsledky prístupu LEADER v českých regiónoch a postavenie MAS v ČR. Prítomných oboznámil i s kritériami prijatia MAS a s implementáciou CLLD (Společenství místního rozvoje – Community-led local development) v programovom období 2014–2020 v ČR.

Problematicu PRV ČR 2007–2013 v štatistickej podobe predostrela Ing. Tereza **Kadlecová** (MZe ČR), v druhej časti svojho vystúpenia informovala o predpokladanom rozpočte na budúce obdobie a načrtla i otázku ďalšieho pôsobenia MAS, ktoré majú, podľa jej konštatovania, na poli rozvoja vidieka veľmi dôležité postavenie.

V poobedňajších hodinách sa k slovu dostali zástupcovia slovenských miestnych akčných skupín, ktorí v rámci svojich vystúpení bilancovali činnosť MAS podčiarknutú úspešne zrealizovanými

projektmi. O projektoch nadnárodnej „česko-slovenskej“ spolupráce hovorili manažéri z Občianskeho združenia pre rozvoj mikroregiónu „Požítavie – Širočina“, MAS Region Haná, o. s. a MAS Bystřička, o. p. s. Jednotlivé prezentácie boli spracované veľmi kreatívne a pútali pozornosť publika.

V rámci druhého dňa odborného programu konferencie mali účastníci možnosť získať ucelené informácie o príprave, východiskách, prioritách a predbežnom zozname zaradených opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014–2020. Názor na PRV SR z pohľadu Pôdohospodárskej platobnej agentúry poskytol výkonný riaditeľ agentúry, Ing. Ľubomír **Partíka**. Odovzdané konštruktívne informácie rozprúdili živú diskusiu a spoločne s Ing. Martinom **Barbaričom** odpovedali na otázky prítomných. Predmetom ich záujmu boli predovšetkým kritériá výberu MAS v budúcom programovom období, CLLD a problematika prístupu LEADER v slovenských podmienkach.

Posledný blok prednášok bol zameraný na regionálne značenie – regionálny produkt PONITRIE, HONT a PODPOĽANIE a certifikáciu vidieckych ubytovacích zariadení v Nitrianskom samosprávnom kraji.

Veríme, že Konferencia NSRV SR splnila svoj účel i očakávania účastníkov a dúfame, že sa na podobných podujatiach stretneme i v novom programovom období.

Odprezentované príspevky sú k dispozícii na <http://www.nsrv.sk/?pl=18&article=695>.

PaedDr. Katarína Skalická, PhD.

Národná sieť rozvoja vidieka SR ☀

Informační servis

Zastoupení Evropské komise

35 milionů EUR na propagaci zemědělských produktů v EU a ve třetích zemích

Evropská komise schválila 22 programů na propagaci zemědělských produktů v Evropské unii a ve třetích zemích. Celkový rozpočet těchto většinou tříletých programů činí 70 milionů EUR a EU k němu přispívá částkou 35 milionů EUR. Vybrané programy se týkají kvalitních produktů zapsaných a chráněných jako CHOP (chráněné označení původu), CHZO (chráněné zeměpisné označení) a ZTS (zaručená tradiční specialita), vína, masa vyrobeného v rámci vnitrostátních režimů jakosti, produktů ekologického zemědělství, mléka a mléčných výrobků, čerstvého ovoce a zeleniny, okrasného zahradnictví, medu a produktů včelařství, hovězího, telecího a vepřového masa, jakož i jakostního drůbežního masa.

Financovaná opatření mohou představovat vztahy s veřejností, propagační a reklamní kampaně, které především zdůrazňují výhody evropských produktů, zejména pokud jde o kvalitu, bezpečnost a hygienu potravin, výživovou hodnotu, označování, dobré životní podmínky zvířat nebo výrobní metody šetrné k životnímu prostředí. Tato opatření mohou zahrnovat rovněž účast na akcích a veletrzích, informační kampaně o evropském systému chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit, informování o evropských systémech jakosti a označování a o ekologickém zemědělství a informační kampaně o evropském systému pro jakostní vína stanovených pěstitelských oblastí (jakostní vína s. o.).

Evropská unie tato opatření financuje až do výše 50 % nákladů (u programů, které propagují konzumaci ovoce a zeleniny dětmi nebo které přinášejí informace o odpovědné konzumaci alkoholu a nebezpečí jeho nadměrného požívání, až 60 %).

12 měst se uchází o cenu „Evropské zelené město 2016“

Do soutěže postoupilo 12 měst z 11 různých zemí: Dabrowa Gornicza (Polsko), Essen (Německo), Larissa (Řecko), Lublaň (Slovin-sko), Nijmegen (Nizozemsko), Oslo (Norsko), Reggio Emilia (Itálie), Santander (Španělsko), Tours (Francie), Umeå (Švédsko), Zaragoza (Španělsko), Pitesti (Rumunsko).

Ocenění Evropské zelené město se uděluje městu, které je průkopníkem ekologicky ohleduplné správy měst. Tato města se snaží stanovit vyšší normy v oblasti udržitelného rozvoje měst,

naslouchají přáním svých občanů a prosazují inovační řešení problematiky životního prostředí.

Do soutěže o cenu za rok 2016 se mohla poprvé zapojit evropská města s nejméně 100 000 obyvatel. V předchozích letech tak mohla učinit pouze města, v nichž žije 200 000 nebo více obyvatel. Zpřístupnění soutěže i menším městům vedlo k tomu, že více než polovina žádostí pochází z měst s méně než 200 000 obyvateli.

Mezinárodní skupina odborníků provede odborné posouzení každé žádosti na základě 12 ukazatelů týkajících se změny klimatu, zmírnění jejich následků a přizpůsobení se této změně; místní dopravy; městské zeleně včetně udržitelného využívání půdy; přírody a biologické rozmanitosti; kvality vnějšího ovzduší; kvality akustického prostředí; vytváření odpadů a nakládání s nimi; hospodaření s vodou; čištění odpadních vod; ekologických inovací a udržitelné zaměstnanosti; energetické náročnosti a integrovaného environmentálního řízení.

V roce 2014 budou města, která se dostala do užšího výběru, vyzvána, aby předložila své návrhy mezinárodní porotě, jež posoudí jejich dosavadní úsilí o zlepšování životního prostředí i jejich budoucí cíle. Porota rovněž posoudí jejich schopnost komunikace s občany, a to i s ohledem na jejich schopnost působit jako vzor a prosazovat osvědčené postupy v ostatních evropských městech.

Vítěz bude vyhlášen v červnu 2014 v Kodani v Dánsku, která se stala evropským zeleným městem pro rok 2014.

Titul Evropské zelené město se udílí od roku 2010 a dosud jej získalo šest měst. Jako první byl oceněn Stockholm, v roce 2011 Hamburk a v roce 2012 Vitoria-Gasteiz. Cena za rok 2013 byla udělena městu Nantes. Titul za rok 2014 získala Kodaň – a za rok 2015 Bristol.

Soutěž o nejlepší řešení změny klimatu

Evropská komise vyhlásila celkového vítěze soutěže „Naše planeta“, ve které se představily nejlepší řešení změny klimatu. Vítězem se stal portugalský projekt s názvem Oseté biologicky rozmanité pastviny, díky jehož inovativnímu řešení se podařilo snížit emise CO₂, erozi půdy a riziko lesních požárů a zároveň zvýšit produktivitu pastvin.

Do projektu **Oseté biologicky rozmanité pastviny** se zapojilo více než 1000 portugalských zemědělců, kteří obdrželi směs osiva přizpůsobenou konkrétní půdě, díky čemuž se zvýšila odolnost půdy vůči vlivům nestabilního životního prostředí. Tento projekt, podporovaný organizací Terraprima, vedl ke zlepšení úrodnosti půdy, její

schopnosti zadržovat vodu a odolnosti vůči erozi, a zároveň pomohl zvýšit produktivitu pastvin na mnoha místech Portugalska.

Soutěž je součástí celoevropské osvětové kampaně Evropské komise s názvem „Naše planeta, naše klima“, která podporuje praktická, inovativní a nákladově efektivní řešení změny klimatu.

Na dalších dvou místech se umístily projekty:

„Airport Carbon Accreditation“ (Uhlíková iniciativa na letištích), tento evropský projekt, jenž vznikl v Bruselu, je společnou iniciativou 75 evropských letišť, která se snaží zlepšit svou energetickou účinnost a snížit emise CO₂. Program zahájila v roce 2009 Mezinárodní rada letišť ACI EUROPE.

Nízkoenergetické domy pro každého, v rámci tohoto projektu staví polská organizace Dworek Polski tradiční polské domy, které jsou jak cenově dostupné, tak energeticky nenáročné.

Kromě celkového vítěze soutěže se vybíral také národní vítěz v každé z pěti zemí, na které byla kampaň zaměřena – byly to Bulharsko, Itálie, Litva, Polsko a Portugalsko.

V Bulharsku zvítězil projekt, jehož součástí byla iniciativa podporující komunitní kompostování a zvyšující povědomí občanů o životním prostředí. Litevský vítěz úspěšně snižuje množství odpadu tak, že mění předměty, které by jinak skončily v odpadkovém koši,

na stylové šperky a doplňky. V Itálii vyhrál projekt bydlení, v němž se využívají pouze obnovitelné zdroje energie a zároveň se daří udržovat nízké kupní ceny. V Portugalsku a Polsku zvítězily už výše zmíněné projekty.

Nová propagace potravinářských produktů

Evropská komise předložila návrh reformy politiky zaměřené na propagaci evropských zemědělských a potravinářských produktů a informování o nich. Tato nová propagační politika – s posíleným rozpočtem – se může i díky podpoře evropské výkonné agentury stát nástrojem, s jehož pomocí zmíněné produkty proniknou na různé trhy. Pod heslem „Enjoy, it's from Europe“ má za cíl díky skutečné strategii, jež byla na evropské úrovni vymezena, odborníkům z tohoto odvětví napomoci k překročení hranic Unie a v případě spotřebitelů zvýšit jejich povědomí o úsilí, které bylo třeba pro dosažení jakosti produktů vynaložit.

Ve světě, ve kterém spotřebitelé více dbají na bezpečnost, kvalitu a udržitelnost způsobů produkce potravin, mají evropští zemědělci a malé a střední podniky trumf v rukách. Evropské zemědělsko-potravinářské odvětví je uznáváno pro kvalitu svých produktů a díky tomu, že v porovnání s jinými oblastmi světa více dodržuje normy.

Zdroj: Zastoupení Evropské komise v ČR ✨

Projekt NEWCAP

Nové európske štandardy

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) je jednou z najstarších politík Európskej únie. Počas svojej dlhej histórie bolo niekoľkokrát reformovaná. Posledná reforma bola realizovaná v rámci dôležitej udalosti v histórii EÚ – rozšírenia EÚ o krajiny strednej a východnej Európy.

V súčasnej dobe sa pripravujeme na nové programové obdobie 2014–2020 a ďalšiu reformu Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Termíny ako „stropovanie (capping)“ priamych platieb alebo „ozelenovanie (greening)“ poukazujú na zmeny v systéme podpory prostredníctvom priamych platieb podmienené splnením požiadaviek krížového plnenia.

Agroinštitút je jedným z partnerov projektu **„Nové európske štandardy v súvislosti reformovanej spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ“**, ktorý sa realizuje v rámci programu Európskej komisie Leonardo da Vinci, podprogram prenos inovácií.

Hlavným cieľom projektu NEWCAP je vytvoriť interaktívny vzdelávací program pre vidieckych aktérov (poľnohospodárov, poľnohospodársky poradcovia a vidiecke obyvateľstvo), ktorý im bude poskytovať komplexné informácie z oblasti Novej reformovanej spoločnej poľnohospodárskej politiky. Navrhovaný projekt predpokladá využitie e-learningovej metódy, rôznych foriem automatického testovania (zaradeného do jednotlivých modulov a multimediálnych študijných materiálov), synchronnú a asynchronnú formu komunikácie.

Projektová webstránka (<http://newcap-project.eu>) poskytuje základné informácie o projekte. Priebežne aktualizujeme informácie a novinky. Hlavný produkt – e-learningové kurzy pre poľnohospodárov a pôdohospodárskych poradcov – bude k dispozícii na projektovej webstránke od septembra 2014.

Ing. Peter Vnučko, Agroinštitút Nitra, štátny podnik ✨

Dobrý start do roku 2014

Rok 2013 se zařadí mezi ty nejúspěšnější za poslední léta a dává dobré předpoklady pro celý agropotravinářský sektor v nejbližším období.

AGRÁRNÍ KOMORA
České republiky

Jsem rád, že mohu s čistým svědomím konstatovat, že Agrární komora ČR se na rozhodujících aktivitách resortu výrazně podílela a že její vliv zesílil. Vyjednávání reformy společné zemědělské politiky (SZP) na úrovni Evropské unie mělo tři roviny. Šlo nám o dofinancování rozpočtu na rok 2013. Dále o rozpočet na rok 2014. A v neposlední řadě jsme chtěli zlepšit spolupráci s ministrem zemědělství při řešení agrární agendy, což se povedlo, a to ve všech zmiňovaných rovinách. Navýšení rozpočtu výdajů kapitoly ministerstva zemědělství pro rok 2013 vládou Jiřího Rusnoka umožnilo mimo jiné podpořit cíleně živočišnou výrobu v rámci národních dotací, dotaci pojištění plodin, zahájit program podpory nákupu půdy, vyplatit top-up za rok 2012 (národní doplňkové platby) a připravit podmínky pro výplatu top-up za rok 2013.

Rozhodnutím ministra zemědělství došlo i k navýšení prostředků na podporu poradenství v zemědělství prostřednictvím Krajských informačních středisek a posílení titulu podpory evropské integrace nevládních organizací. Byly rovněž vytvořeny podmínky pro odstranění povodňových škod na zemědělském a lesním majetku, infrastrukturu vodovodů a kanalizací a na obnovu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů.

Nástupem nového ministra zemědělství se Agrární komora ČR po létech vrátila do pozice, která jí jako největší nevládní organizaci ustavené ze zákona náleží. Tajemník komory Ing. Martin Fan-

tyš se stal šéfem poradců ministra zemědělství a viceprezident Ing. Bohumil Belada členem poradního sboru. Měli jsme možnost se vyjadřovat ke všem důležitým záležitostem a v klidu pracovat. V minulosti tomu tak nebylo a místo práce to byl často boj a zpomalování vývoje.

Ohlédneme-li se za uplynulým rokem, tak musím zmínit i velmi významnou událost. Dne 12. září 2013 jsme na Žofíně v Praze oslavili dvacet let naší organizace. Stalo se tak na slavnostním setkání za velké účasti zasloužilých členů komory a významných hostů z hlavních organizací resortu. Svou osobní účastí potvrdil významnou pozici Agrární komory předseda vlády Jiří Rusnok, ministr zemědělství Miroslav Toman a další významní hosté. Komunikace s vládou Jiřího Rusnoka – s ministrem zemědělství Miroslavem Tomanem – byla nadstandardní a vysoce efektivní. Díky tomu máme vynikající rozpočet na rok 2014 a dobře natavené první parametry reformy SZP, připravenou zelenou naftu, navrácené Krajské agentury pro zemědělství a venkov a další pozitiva.

Naším cílem bude těsně komunikovat s novou vládou a novým ministrem zemědělství tak, aby tato příznivá politika vůči českému zemědělství pokračovala. Dopředu chci zdůraznit, že budeme velice pečlivě sledovat kroky ministerstva zemědělství, a že se k nim budeme veřejně vyjadřovat.

Ing. Jan Veleba, prezident Agrární komory ČR ✨

Přenos poznatků do venkovské praxe

„Potřebuje český venkov vědu a výzkum, potřebuje věda a výzkum český venkov?“

Hlavní náplní diskusní akce v prostorách České zemědělské univerzity v Praze byla problematika transferu poznatků vědy a výzkumu do každodenní venkovské praxe. Program „kulatého stolu“ ve spolupráci s Fakultou agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů (FAPPZ) připravili pracovníci Zemědělského poradensko-vzdělávacího centra a Knihovny Antonína Švehly Ústavu zemědělské ekonomiky a informací Praha (ÚZEI).

Listopadový „kulatý stůl“ volně navázal a svým způsobem i zastřešil tři vzdělávací akce, které proběhly v měsíci červnu a říjnu (letošní Zemědělská škola č. 1 a 3) pod shodným názvem „Den otevřených dveří FAPPZ“ pro tři cílové skupiny, kterými byli učitelé odborných předmětů na středních zemědělských školách, akreditovaní poradci ministerstva zemědělství (MZe) a zástupci místních akčních skupin (MAS). Pozvání k diskusi, kterou vedl agrární analytik a novinář Petr Havel, přijalo celkem čtrnáct účastníků – jednalo se o zástupce FAPPZ ČZU v Praze, pracovníky ministerstva zemědělství a ÚZEI a o zástupce cílových skupin.

„Takováto setkání by se měla konat častěji, protože výzkum a věda si zaslouží komunikaci“, komentovala setkání Ing. Olga **Chmelíková**, ředitelka odboru výzkumu, vzdělávání a poradenství MZe.

Venkov by měl být živý

Názor, který hned v úvodu diskuse prezentoval děkan FAPPZ prof. Ing. Pavel **Tlustoš**, CSc., pozitivně nasměroval vývoj diskuse: „...venkov musí být živý, neměl by se stát skanzenem pro turisty a měli by tam žít spokojení lidé, ... úkolem vědy, výzkumu a inovace je venkov rozvíjet. Na problematiku nízké komplexnosti řešení problémů venkova upozornil první proděkan FAPPZ prof. Ing. Josef **Soukup**, CSc., podle kterého by se neměla řešit pouze technická témata, ale měly by být rozvíjeny i trochu zanedbávané sociologické souvislosti. „Na naší fakultě (FAPPZ) máme 18 kateder, které jsou zaměřeny jak na přírodní zdroje, tak na výrobu a kvalitu potravin, ale musíme se zaměřit také na problematiku hledání dopadů na společnost a člověka. A venkov je pro nás ideálním prostorem, kde tato experimentální šetření ověřit.“

Proděkan FAPPZ pro strategii doc. Ing. Roman **Stupka**, CSc., je přesvědčen o tom, že požadavky na potřeby v oblasti venkova musí přicházet zdola: „Představa, že univerzity něco vymyslí a budou ty krásné myšlenky tlačit ven je sice pěkná, ale v praxi to nefunguje, protože univerzity musí kromě výzkumu také vzdělávat. Je trochu opomíjen faktor cílené poptávky, tj. vaší poptávky, která zcela jasně určí potřebu a také směřování další spolupráce.

My jsme vám – učitelům, poradcům a zástupcům MAS – naši práci představili a teď čekáme na to, jaká je vaše poptávka.“

Praxe potřebuje informace

Poradce Ing. Jiří **Sikyta** uvedl svoji zkušenost: „Dnes a denně navštěvuji zemědělce a mluvím s nimi. Musím říct, že kredit, který u nich měly vysoké školy a výzkumné ústavy, se vytratil. Seriózní informace nejsou k dispozici, v praxi převládají spíše komerční zájmy a poradci nemají dostatek sil tento trend změnit. Ve světě, např. v USA, existují při univerzitách poradci, kteří jsou schopni poskytovat zemědělcům plnohodnotné poradenství a pracovat s nimi – to je přesně to, co zde chybí.“ To potvrdil i zemědělský poradce a pracovník Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v. v. i. Ing. Jan **Leština**, CSc., který je přesvědčen o tom, že informace se musí k zemědělci dostávat v použitelné formě: „Na vědecký článek ze základního nebo aplikovaného výzkumu nemají čas.“

„Pracujeme především s menšími zemědělci. Protože jsme s touto cílovou skupinou téměř v každodenním kontaktu, udělali jsme si průzkum a v poměrně velmi krátké době jsme dali dohromady 15 témat pro potenciální spolupráci se zemědělským výzkumem. Zaznamenali jsme, že právě zástupci malých podniků si ani neuvedomují, že by mohla existovat nějaká možnost spolupráce se zemědělskými univerzitami nebo s výzkumnými ústavami. Pro ně je to prostě něco nepředstavitelného, nereálného a ani je to nenapadá...“ uvedl manažer MAS Nepomucko Ing. Michal **Arnošt**.

Kdo může pomoci s transferem

Podle ředitele místní akční skupiny Region Pošumbeří o. p. s. Miloslava **Olivy** v této chvíli neexistuje žádný plošně působící subjekt, který má k venkovu tak blízko, jako právě MAS, které v současné době připravují integrované strategie rozvoje venkovských území pro období let 2014–2020. „V dalším programovém období již nebudou mít MAS možnost čerpat finanční prostředky pouze od MZe, ale budou mít pro rozvoj svého území možnost využít finanční

prostředky z dalších operačních programů. Je to příležitost jak pro ČZU, tak i pro další vysoké školy, které se mohou zapojit do zpracování i realizaci integrovaných strategií území, protože každá bakalářská, magisterská i doktorandská práce a výzkumný úkol by měly mít v praxi realizovatelný výstup. Dělat výzkum „do šuplíku“ nemá pro venkov cenu“, doplnil Ing. Milan **Bena**, CSc., z MAS Podlipansko o. p. s.

S přenosem informací může pomoci podle Ing. Jaroslava **Vítka**, MBA, také Zemědělské poradensko-vzdělávací centrum a knihovna Antonína Švehly, které vznikly letos v srpnu a snaží se vyrovnat se základním paradoxem – knihovna má velké množství dat a informací, ale až dosud je nedokázala na venkov nasměrovat tak, aby se v nich uživatelé vyznali. „Cílem nového centra je zlepšit spolupráci všech na tomto procesu zainteresovaných organizací. V podstatě by mělo být zřejmé, že se ÚZEI hlásí k roli koordinátora dosud neexistujícího integrovaného systému technických a vědeckých informací v rezortu“.

Vedoucí oddělení vzdělávání MZe Ing. Josef **Dvořák** za jednu z potenciálních příležitostí pro transfer označil nový Program rozvoje venkova, který by měl tyto otázky řešit. „Nejdůležitější pro realizaci transferu je opatření Spolupráce, zaměřené na zlepšení transferů poznatků vědy do praxe. V rámci evropského inovačního partnerství by měly vznikat operační skupiny, a to v celé Evropě, přesto budeme mít možnost si program v České republice nastavit podle svých podmínek. Podnikatelům z oblasti zemědělství a lesnictví bude umožněno založit operační skupinu, přijmout do této operační skupiny další subjekty – pracovníky výzkumu, poradce, případně pracovníky nevládních organizací. Tito nezbytní tzv. inovační zprostředkovatelé budou spolupráci organizovat.“

Překážka na cestě transferu

Doc. **Stupka** upozornil na problém, který by mohl v následujících letech negativně poznamenat přenos poznatků z vědy a výzkumu do praxe: „Naše univerzita je organizace, která si na sebe musí vydělat ... a jestliže v hodnoticích kritériích pro další roky je uvedeno, že za odbornou publikaci je nula, tak nikdo nemůže čekat, že bude někdo na univerzitě vyvíjet tlak, aby vznikaly odborné publikace a publikovalo se v odborném tisku.“

Na tuto připomínku reagovala ředitelka odboru vzdělávání a poradenství Ing. Olga **Chmelíková**: „Věc hodnocení činnosti univerzit je problém nadresortní. Měli jsme k problému hodnocení univerzit celou řadu setkání na úrovni Úřadu vlády – chtěli jsme, aby recenze byly jedním z možných výstupů. Vadí nám, že aplikační výzkum ustupuje publikační činnosti. Aktuálně čekáme na rozhodnutí Úřa-

du pro ochranu hospodářské soutěže, zda bude možné udělat nové hodnocení výsledků vědy a výzkumu.“

Zacíleno na žáky a studenty

„Uvítali bychom, kdyby nám vysoké školy pomohly s transferem jak směrem k našim žákům, tak do venkovského prostoru. Určitě by se mělo diskutovat o tom, jakou formu by měla taková spolupráce mít. Zda by to byly stáže, seminář, putovní výstava či nějaká jiná forma?“, vyjádřil své přesvědčení o nezbytnosti spolupráce předseda Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovském prostoru Mgr. Otakar **Březina**. Jeho slova doplnila Ing. Ludmila **Gočálová** (MZe) o pozitivní poznatky ze zapojování žáků středních škol do sledování aktuálních témat z oblasti vědy a výzkumu (GMO, klimatické změny atd.). „Jako školitelé se zapojují do těchto aktivit zástupci výzkumných ústavů a vysokých škol a my cítíme na straně učitelů a žáků o tento způsob předávání informací velký zájem.“

Zájem o studenty a jejich příspěvek k rozvoji venkova vyjádřil také Miloslav **Oliva**: „My z místních akčních skupin cítíme poměrně velký prostor ke spolupráci, jak v oblasti vyhledávání témat pro závěrečné práce studentů včetně doktorandů, tak pro vykonávání studentských praxí. Studenti by u nás mohli v rámci praxí využít technického zázemí, znalostí území i setkání s našimi místními experty, z nichž právě mnozí jsou zemědělští inženýři.“

Prorektorka pro vědu a výzkum České zemědělské univerzity prof. Mgr. Ing. Markéta **Sedmíková**, PhD., vyjádřila zájem o nabídku místních akčních skupin a v této souvislosti uvedla: „Nejde nám na univerzitě pouze o to, aby se prováděl transfer aktuálních poznatků vědy a výzkumu, ale také o to, aby do praxe probíhal transfer znalostí získaných v rámci doktorských studií. ... Rádi bychom založili síť kolektivů mladých lidí nadšených pro vědu a venkov..., děkují proto za nabídku od zástupců MAS, ve kterých, doufám, najdeme spolupráce a nadšence, kteří na tom s námi budou spolupracovat.“

Závěr

Každý z diskutujících se chopil otázky „Potřebuje český venkov vědu a výzkum, potřebuje věda a výzkum český venkov?“ po svém se zřetelem k úhlu svých kompetencí i názoru na tento nijak jednoduchý problém. I přes občasný pesimismus převládala v diskusi spíše konstruktivní atmosféra, otevřenost a snaha o hledání pozitivních řešení. Budeme pozorně sledovat, jak se toto setkání zástupců univerzity, kompetentních organizací a potenciálních příjemců a šířitelů nejnovějších poznatků z oblasti vědy, výzkumu a inovací projeví ve venkovské praxi.

Ing. Petr Hienl, ÚZEI Praha

Talentovaní žiaci a stredoškolská odborná činnosť

Ako sa uvádza v najnovšej metodike SOČ, „... stredoškolská odborná činnosť (SOČ) je dobrovoľná, záujmová činnosť mladých perspektívnych vedcov. Podporuje experimentovanie a bádanie, hodnotenie a sebahodnotenie zručností vo vzťahu k vlastnému pokroku. Stimuluje tvorivé a kritické myslenie, učí pracovať a vzájomne sa rešpektovať spoločne v tíme. Napomáha sociálnemu, emocionálnemu i morálnemu vývinu ako jednej zo stratégií rozvoja osobnosti žiaka. Je prehliadkou tvorivého myslenia, odborných vedomostí, praktických zručností, skúseností a talentu mladých ľudí.“

Krajská komisia SOČ Nitrianskeho kraja a Katedra zoológie a antropológie Fakulty prírodovedných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre majú dlhoročné skúsenosti s vedením a prípravou talentovaných žiakov na stredoškolskú odbornú činnosť a ďalšie prírodovedné predmetové olympiády. Vďaka finančnej podpore z projektu **KEGA 067UKF-4/2011 „Rozvoj kľúčových kompetencií v kontexte prípravy nadaných a talentovaných žiakov k vedeckej práci“** sa viac ako 50 talentovaných žiakov metodikov SOČ v polovici októbra 2013 zúčastnilo pracovného workshopu spojeného s prehliadkou Prírodovedného a Technického múzea vo Viedni. Riešiteľský kolektív projektu KEGA pripravil pre účastníkov workshopu zaujímavý program.

V prvej časti stretnutia vystúpila PaedDr. Anna Sandanusová, Ph.D. s prezentáciou publikácie: Sandanusová, A. – Púchovská, V. – Bugajová, E. : *Ako písať, prezentovať a obhajovať prácu stredoškolskej odbornej činnosti*. Nitra : FVP UKF, edícia Prírodovedec č. 517, 2013, 100 s. ISBN 978-80-558-0237-4 (podrobne pozri na <http://www.siov.sk/soc/9480s>). Poukázala najmä na aktuálne trendy smerovania SOČ, na najčastejšie problémy riešiteľov pri výbere témy, pri písaní i prezentácii prác. V ďalšej časti projektu doc. RNDr. Ľudmila Illášová, Ph.D. Oboznámila prítomných s etikou citovania a citačným zákonom.

V tretej časti workshopu vystúpil Michal Sysel, študent SOŠ veterinárnej v Nitre, ktorý na Celosvetovom vedeckom fóre mladých EXPO – SCIENCE INTERNATIONAL (ESI 2013) v Abu Dhabi (Spojené arabské emiráty) prezentoval svoju prácu SOČ na tému: „Chov oviec plemena šumavka“. Poukázal na svoje skúsenosti s písaním práce SOČ, hovoril o problémoch, s ktorými sa stretával počas riešenia projektu, poukázal na dôležitosť dodržiavania formálnej úpravy práce SOČ, prezentácie práce a potrebu zdôraznenia významu práce pre využitie v praxi. V závere svojho vystúpenia hovoril o výmene skúseností s mladými vedcami, s ktorými sa stretol na ESI 2013 v Abu Dhabi. Svoje vystúpenie spestril fotodokumentáciou z celosvetového vedeckého fóra.

V ďalšej časti vystúpili pracovníci Prírodovedného a Technického múzea vo Viedni, ktorí poukázali na možnosti spolupráce talentovaných študentov s odbornými pracovníkmi oboch múzeí pri riešení spoločných projektov. Nasledovala živá a veľmi zaujímavá panelová diskusia účastníkov workshopu. V závere stretnutia účastníci pracovného workshopu absolvovali prehliadku múzeí s odborným výkladom.

Z dotazníka, ktorý po skončení podujatia vyplňali účastníci vyplynulo, že stretnutie rozšírilo a obohatilo doterajšie vedomosti

stredoškolákov ale aj učiteľov-metodikov SOČ. Pozitívne hodnotili nielen mailovú komunikáciu a možnosť osobných konzultácií s riešiteľským kolektívom projektu KEGA 067UKF-4/2011, ale aj s odbornými pracovníkmi múzeí. Ako významný motivačný činiteľ uvádzali možnosť prezentovať najlepšie práce SOČ aj na medzinárodných súťažiach a prehliadkach mladých talentov, ale aj organizovanie workshopov v externom prostredí.

Preto chceme upozorniť čitateľov, že Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v júli 2013 vyhlásilo 36. ročník stredoškolskej odbornej činnosti. Organizačným a technickým zabezpečením súťaže je poverený Štátny inštitút odborného vzdelávania. Pre 36. ročník súťaže Stredoškolskej odbornej činnosti je v školskom roku 2013/2014 vyhlásených týchto 17 súťažných odborov:

01 – Problematika voľného času

02 – Matematika, fyzika

03 – Chémia, potravinárstvo

04 – Biológia

05 – Životné prostredie, geografia, geológia

06 – Zdravotníctvo a farmakológia

07 – Pôdohospodárstvo (poľnohospodárstvo, lesné, vodné hospodárstvo)

08 – Cestovný ruch, hoteliérstvo, gastronómia

09 – Strojárstvo, hutníctvo, doprava

10 – Stavebníctvo, geodézia, kartografia

11 – Informatika

12 – Elektrotechnika a hardware

13 – História, filozofia, právne vedy

14 – Tvorba učebných pomôcok, didaktické technológie

15 – Ekonomika a riadenie

16 – Teória kultúry, umenie, umelecká, odevná tvorba

17 – Pedagogika, psychológia, sociológia

Práca s talentami v Nitrianskom kraji pokračuje naďalej a veríme, že aj v tomto školskom roku budú náš kraj talentovaní stredoškoláci, mladí vedci úspešne reprezentovať na viacerých celoslovenských a medzinárodných súťažiach a prehliadkach. Poďakovanie za reprezentáciu kraja aj Slovenska patrí nielen úspešným stredoškolákovi, ale aj ich školiteľovi, konzultantovi a metodikovi SOČ na stredných školách.

PaedDr. Anna Sandanusová, Ph.D.

Katedra zoológie a antropológie UKF v Nitre ✨

Zemědělské soutěže zpestřily veletrh

Ve dnech od 20.–22. listopadu se na českbudějovickém výstavišti uskutečnil veletrh Vzdělání a řemeslo prezentující střední odborné školy a učiliště z celé republiky. Mezi vystavujícími školami nechyběly ani školy zemědělské, snažící se oslovit své budoucí potenciální žáky.

Pro současné žáky těchto škol připravil Zemědělský svaz ČR ve spolupráci se Středním odborným učilištěm v Blatné dvě zemědělské soutěže – Jízdu zručnosti traktorem s vlekem a Zemědělskou olympiádu.

Jízda zručnosti

S jízdou zručnosti má blatenské učiliště několikaletou zkušenost a proto se zhostilo funkce odborného garanta a propůjčilo nejen pravidla soutěže, ale také jeho zástupci připravili jízdní trasu. Za to jim patří velké poděkování, především vzhledem k chladnému počasí, které v době soutěže panovalo.

Celostátní soutěže se na českbudějovickém výstavišti zúčastnilo 22 žáků z jedenácti škol ze čtyř krajů České republiky. Soutěž se jela s moderním traktorem JCB Fastrac 3200, který zapůjčila společnost Toko Agri a.s. České Budějovice. Spletitou trasu zahájili

žáci správným vylezením do traktoru a poté se mohli pustit do boje. Na cestě na ně čekala ostrá zatáčka, slalom mezi kužely, zastavení na přesnost, zacouvání do garáže, průjezd osmičkou a zastavení u podélné rampy. Jízda byla jednak na čas, důležitou roli však hrála přesnost. A tak trestné body za shozené laťky či vynechání úseku nebyly ojedinělé. Několika soutěžícím se nepodařilo zacouvat do garáže, jiní chybovali u rampy. Důraz po celou dobu se kladl také na bezpečnost práce – po příjezdu do cíle museli žáci traktor zabrzdit, slézt po schůdkách a až poté stopnout svůj čas.

A nejlepší? Nejjobratnějším a nejrychlejším řidičem traktoru se stal **Filip Hořejš** ze Středního odborného učiliště Blatná, který svým časem 4:43 a žádným trestným bodem trumfl všechny spolužáky. Druhé místo vybojoval **Radim Král** ze Střední zemědělské školy v Písku, jenž projel trať v čase 5:16, avšak v couvání získal šest trestných bodů. Třetí příčku nakonec vybojoval **Jan Kopecký** ze Střední odborné školy a Středního odborného učiliště ve Vlašimi, jehož konečný čas se zastavil na 6:52 s nulou trestných bodů.

Za pomoc při soutěži je třeba poděkovat čtveřici rozhodčích, jejichž obživou traktory bezesporu jsou. Role rozhodčích se zhostili odborníci ze členských zemědělských podniků Zemědělského svazu – Milan Pešek ze ZOD Blata, Tomáš Pavlásek z Agrodružstva Dolní Bukovsko a Slavomír Vlk ze ZS Dubné. Čtvrtým rozhodčím byl soukromý zemědělec z Hospozína Petr Srb.

Zemědělská olympiáda

Vedle parkoviště, na němž po celé dopoledne probíhala jízda zručnosti, se v pavilonu E5 konal první ročník celorepublikové soutěže Zemědělská olympiáda. Prozkoušet svoje znalosti přijeli studenti ze Střední školy zemědělské a potravinářské v Klatovech, z Vyšší

odborné školy a Střední školy veterinární, zdravotnické a zemědělské v Třebíči, ze Střední zemědělské školy v Písku, z Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy Táboře, ze Střední integrované školy St. Kubra ve Středoklukách a z Vyšší odborné školy a Střední odborné školy v Březnici.

První disciplínou byl test s dvaceti otázkami ze všeobecného přehledu v zemědělském oboru, následovaly otázky z rostlinné a živočišné výroby a z mechanizace. Poté se soutěžící věnovali poznávacím disciplínám, ve kterých na ně čekalo vždy po dvanácti určených plodin, semen, krmiv, ale také obrázků zemědělských strojů a plemen skotu. Mezitím probíhala také praktická část, v níž si všichni otestovali svoji zdatnost v dojení z umělého vemene, které pro soutěž zapůjčila katedra zootechniky Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. O tom, že někteří žáci jsou skutečně zruční, svědčí vysoký nádoj některých z nich. Nejvíce nadojil Jan Šonka z Táboře, kterému se podařilo z vemene za minutu získat 550 ml vody.

Soutěž rovněž ukázala slabé stránky soutěžících – nejčastěji chybovali v poznávání krmiv či netradičních plodin, ale také v aktuálních znalostech ze zemědělského odvětví (např. procento zornění zemědělské půdy, aktuální výše SAPS apod.) či v otázkách z moderní mechanizace.

A výsledky? První místo v prvním ročníku zemědělské olympiády získal s celkovým počtem 76 z maximálně možných 100 bodů **Michal Král** z klatovské školy, druhé místo patřilo **Adamu Kramlovi** z písecké školy, který nasbíral 69 bodů, a třetí příčku obsadil **Jan Šonka** ze školy v Táboře se 60 body.

Všichni zúčastnění soutěžící dostali drobné dárečky od Zemědělského svazu ČR, společnosti Agrall zemědělská technika a. s. Bantice a katalog traktorů pro rok 2013 od Vladimíra Píchy. Vítězci obou soutěží navíc získali dárkovou tašku od Jihočeské univerzity, diplomy od Výstaviště v Českých Budějovicích a vítězové na prvních místech si odnesli také pohár. Výstava i obě soutěže se setkali s velkým ohlasem jak ze strany zemědělců, tak i učitelů a žáků. Několik z nich oslovila také reportérka z Českého rozhlasu a jízdu zručnosti natáčela i regionální televize. Věříme, že se i tímto podařilo trochu přiblížit zemědělství veřejnosti.

Zdroj: <http://www.zemedelstvize.cz/>

Bramborový květ Vysočiny

Dvacáté třetí Bramborářské dny se konaly už tradičně v Havlíčkově Brodě. I tentokrát byly spojené se soutěží o Bramborový květ Vysočiny 2013 pro žáky čtvrtých ročníků středních zemědělských škol. Již 12. ročník této soutěže se uskutečnil 10. října na České zemědělské akademii v Humpolci.

Pořadatelem byla humpolecká škola společně s Výzkumným ústavem bramborářským v Havlíčkově Brodě a Ústředním bramborářským svazem České republiky.

Do vlastní soutěže se přihlásilo celkem osm škol. Jmenovitě to byly: Vyšší odborná škola a Střední odborná škola **Březnice** ve složení Ing. Jiří Beran, jako pedagogický doprovod a žáci Jiří Borzyk, František Matějka; Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola **Benešov** ve složení Ing. Jiří Adam a žáci Tomáš Kučera,

Michal Kačena; Vyšší odborná škola a Střední odborná škola **Bystřice nad Pernštejnem** s Ing. Jiřím Hegerem a žáky Janem Hegerem a Stanislavem Mičínem; Střední zemědělská škola **Čáslav** s Ing. Františkem Žaloudkem a žáky Martinou Mertovou a Štěpánem Sykáčkem; Česká zemědělská akademie **Humpolec** s Ing. Jiřím Zajícem a žákyněmi Michaelou Klimešovou a Terezou Doležalovou; Střední zemědělská škola a Střední odborná škola **Poděbrady** s Ing. Zdeňkem Šimůnkem a Jaroslavem Pazderou a Aloisem Rylichem; Vyšší odborná škola Střední škola veterinární, zemědělská a zdravotnická **Třebíč** s Ing. Františkem Berounem a Vojtěchem Pavlíčkem a Jaroslavem Zejdou; Gymnázium a Střední odborná škola zdravotnická a ekonomická **Vyškov**

s Ing. Radovanem Ščudlou a žáky Radkem Kudou a Kateřinou Brandejskou.

Soutěžilo se v sedmi oblastech, které zahrnovaly test teoretických vědomostí z pěstování, mechanizace, ekonomiky, zpracování a ochrany brambor (nejúspěšnější Jan Heger) a soutěže praktických dovedností: kulinářské znalosti v testu brambory v české kuchyni včera a dnes (Stanislav Mičín); poznávání mechanizace pro pěstování brambor podle snímků (Tomáš Kučera, Michal Kačena); překlad článku z anglického nebo německého jazyka (Jaroslav Zejda); stanovení škrobnatosti (Tomáš Kučera, Michal Kačena); poznávání náhradních dílů strojů a předložených vzorků příznaků chorob, příznaků poškození škůdci, vzorky plevelů, hnojiv (Stanislav Mičín); nastavení sazeče brambor (Jiří Borzyk).

V celkovém pořadí se na prvním místě umístil **Tomáš Kučera** z Benešova, na druhém místě **Michal Kačena** také z Benešova a na třetím místě **Jiří Borzyk** z Březnice.

Žáci i pedagogický doprovod měli možnost si prohlédnout Výzkumný ústav bramborářský v Havlíčkově Brodě, kde soutěžící přivítal jeho ředitel Ing. Jaroslav Čepel CSc., slavnostního zahájení soutěže se již tradičně ujal Ing. Miloslav Chlan, předseda Ústředního bramborářského svazu ČR.

Ing. Karel Krajčůček, ČZA Humpolec, organizátor soutěže ✨

Brněnská růže 2013

Tentokrát v duchu nostalgie

V pořadí již 18. ročník prestižní mezinárodní floristické soutěže květinářů a floristů z České republiky i ze zahraničí Brněnská růže se uskutečnil 15.–18. 11. 2013 v Konventu Nemocnice Milosrdných bratří v Brně a byl věnován tematicky smutečním vazačským pracím.

Organizátory byly opět tradiční spolupořadatelé – Střední zahradnická škola Rajhrad, brněnské firmy Slávek Rabušic, aranžování květin a Společnost Vonekl s. r. o. zabývající se květinovými a floristickými doplňky, a to vše za mediální podpory časopisu Floristika. Odborná porota připravila pro soutěžící vsutku originální trojici úkolů, která plně vystihovala atmosféru pohřebních obřadů.

Samotná soutěž měla opět dvě kategorie – juniorskou a seniorskou. Hodnocení bylo prováděno obdobně jako v předchozích ročnících podle bodovacího systému Florint upraveného pro Brněnskou růži, přičemž porotci posuzovali na pracích čtyři základní kategorie – nápad, barevnost, kompozici a techniku, která se specifikuje na techniku pro živé rostliny a na techniku pro rostliny sušené a umělé.

Mezi juniory se představili žáci a studenti českých i zahraničních zahradnických škol. Své umění tu měřili z České republiky včetně spolupořadatelů z Rajhradu flóristé ze Střední školy zahradnické a technické Litomyšl, SŠ zahradnické a zemědělské A. E. Komerse Děčín, Střední odborné školy a Jazykové školy České Budějovice, SŠ gastronomie, hotelnictví a lesnictví Bzenec a Mendelovy univerzity Brno, Polsko reprezen-

Prvním úkolem byla smuteční přízdoba jednoho květu. Soutěžící ji měli vytvořit toliko ze živých květů za 75 minut. Druhým úkolem rovněž limitovaným na 75 minut bylo vytvoření vypichovaného kříže. Účastníkům byla určena technika práce s použitím vypichovací masy OASIS, katalogové číslo 7332. Použít bylo možné i dekorativní materiály neživé povahy, avšak tak, aby hotové dílo nepozbylo charakteru výrobku ze živých květin a rostlin. Třetí závěrečný úkol se nesl ve vytvoření smutečního věnce ze sušených a umělých květin s časovým limitem do 90 minut. Zde bylo soutěžícím povoleno vytvářena aranžmá doplnit dekorativními materiály neživé povahy, mohli mít i předem připravený podklad věnce s použitím maximálně dvou druhů výše uvedených materiálů. Pro sjednocení rozměrů výtvarů bylo předepsáno určení velikosti těla věnce tak, jakoby vycházel z klasické podložky o průměru 60 cm.

tovala Zespół Szkół Ogrodniczych z Bielsko-Biala a Rakousko Gartenbauschule Langenlois.

Celkové první místo si vydobyla **Adéla Murinová** z brněnské univerzity se ziskem 263,0 bodů z 300 možných, na druhém místě byla **Veronika Linhartová** s 255,7 body a na třetím **Iva Bouzková** s 254,3 body, obě z děčínské zahradnické školy.

Podle jednotlivých úkolů bylo pořadí následující. V přízdobě jednoho květu zvítězila Jana Lenochová z Litomyše s 87,0 body ze 100 možných, druhý byl Josef Nevídal z Rajhradu (86,3 bodů) a třetí Iva Bouzková, Děčín s 86,0 body. Tvorba vypichovaného kříže přinesla první místo Veronice Linhartové z Děčína se ziskem 95,3 bodů ze 100 možných, druhé místo patřilo Sabině Polánské z Rajhradu s 93,3 body a třetí příčku obsadil rakouský reprezentant Schuler Nico z Gartenbauschule Langenlois, který dosáhl 88,3 bodů. Zhotovení smutečního věnce přineslo první místo brněnské Adéle Murinové, získala 92,0 bodů ze 100 možných, druhé místo obsadila Iva Bouzková s 91,7 body a třetí Veronika Linhartová s 83,3 body, obě z Děčína.

Seniorská kategorie měla soutěžící z praxe, a tak se tu představili zástupci řady českých firem jako např. Bohemiassed s. r. o. Praha, Květiny Milt Plzeň, Květiny Miluše Huszárová Brno, Květinový ateliér v ráji Lázně-Bohdaneč, Zahradnické centrum Brabec s. r. o. Brno, Fleura Metz Praha, P. Plevová Brno, Jantar Flor Boskovice, Oxalis Brno aj.

Celkové první místo mezi seniory získala Karolina Flaschková z Bohemiassed s. r. o. Praha se ziskem 286,3 bodů z 300 možných, druhé pak Klára Záleská z firmy Květiny Miluše Huszárová Brno s 270,7 body a třetí Jan Milt z Květiny Milt Plzeň s 262,7 body.

Všichni soutěžící přistupovali k zadaným úkolům zodpovědně s cílem plně prezentovat svůj um, a tak vytvořená aranžmá dosáhla vynikající úrovně a zcela vystihla atmosféru hřbitovního zahradnictví. Účastníci vypsání tohoto tématu vysoce ocenili, neboť v naší floristice se objevuje uceleně žel ještě sporadicky. Jako samostatný předmět se ve vzdělávacím systému u nás nevyučuje oproti např. Rakousku a Německu, a proto poznatky z tohoto oboru je nutno hledat v České republice převážně vzájemnou výměnou zkušeností nebo sbírat vědomosti v zahraničí. Možnost seznámit se s pohřebními vazačskými pracemi velmi přivítala i široká veřejnost na následné výstavě.

Brněnská růže 2013 znovu potvrdila, že zásadním způsobem obohacuje floristické akce v České republice a je plně zakotvena i jako význačný faktor pro naše zahradnické školství. Jak žáci, studenti, tak i pracovníci z praxe zde mají možnost se setkávat, navzájem se poznávat, komunikovat, vyměňovat si zkušenosti, seznamovat se s novými trendy v oboru, a to i na mezinárodní úrovni včetně prohlubování jazykových znalostí, neboť mezi soutěžícími jsou pravidelně i účastníci ze zahraničí.

Ing. Jiří Ptáček, Střední zahradnická škola Rajhrad ☼

Mezinárodní soutěž žáků veterinárních škol

V krásných moderních prostorách Školícího střediska Státního veterinárního ústavu v Praze Lysolajích se ve dnech 18. – 20. 11. 2013 uskutečnil již sedmý ročník soutěže o Cenu ústředního ředitele Státní veterinární správy (SVS).

Soutěž ve veterinárních znalostech a dovednostech je určena žákům středních veterinárních škol a středních škol s veterinárním zaměřením a letos stejně jako v předchozích posledních letech se jí zúčastnilo 7 škol (z toho 2 ze Slovenska): Vyšší odborná škola ekonomická a zdravotnická a Střední škola **Boskovice**, Střední odborná škola veterinární, mechanizační a zahradnická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky **České Budějovice**, Střední odborná škola veterinární **Hradec Králové-Kukleny**, Střední veterinární škola **Košice-Barca**, Tauferova střední odborná škola veterinární **Kroměříž**, Střední odborná škola veterinární **Nitra**, Vyšší odborná škola a Střední škola veterinární, zemědělská a zdravotnická **Třebíč**, jako nesoutěžící pozorovatelé se účastnili zástupci z Vyšší odborné školy a střední zemědělské školy Benešov.

Soutěžilo 7 čtyřlenných družstev – žáků 4. ročníků středních odborných škol ve čtyřech disciplínách. Výsledky vyhodnocovala pětičlenná „hodnotitelská komise“, kterou jmenoval Milan Malena, ústřední ředitel Státní veterinární správy. Předsedkyní byla Bohuslava Tremlová, proděkanka Fakulty veterinární hygieny a ekologie VFU v Brně (a zároveň přednostka Ústavu vegetabilních potravin a rostlinné produkce VFU).

Rozdíly mezi soutěžícími družstvy nebyly nijak velké, takže i ti na posledních místech mohli odjet se ctí. Žáci nejprve prezentovali své město, svou školu a motivaci ke studiu. Zásadním byl test odborných znalostí a soutěž v odborných dovednostech, kdy předvedli práci v laboratoři a vyhodnocení výsledků. Museli zvládnout práci s „živým materiálem“, práci s preparáty, kultivaci

a vyhodnocení. Další disciplínou bylo představení ročníkové práce plus vlastní představy o osobním uplatnění v praxi.

Nejúspěšnější byli žáci českobudějovické školy a ocenění vítěznému družstvu předal ústřední ředitel Milan Malena. Žáci z této střední veterinární školy zvítězili v soutěži o „Cenu ústředního ředitele SVS“ od roku 2007 již po čtvrté (v ostatních ročnících zvítězily školy z Hradce Králové, Košic a Boskovic). Komise rovněž ocenila za „pozoruhodný profesionální výkon“ jednotlivce – Róberta Királyho z Košic, za angličtinu při dvojязыčné prezentaci „Město a škola, kde studuji“ v rámci 1. soutěžní disciplíny.

Milan Malena poblahopřál vítězům a uvedl, že za sedm let, co je soutěž pořádána, je patrné, jak úroveň žáků vzrůstá, ať už jde o jejich znalosti, ale i o prezentaci a jazykové schopnosti. Dále uvedl, že by bylo jistě dobré, kdyby soutěžící uvažovali o uplatnění v orgánech státního veterinárního dozoru, ať už přímo na pracovištích krajských veterinárních správ či ve Státních veterinárních ústavech.

Součástí pobytu žáků veterinárních škol v Praze byl i doprovodný program – prohlídka hlavního města, exkurze ve Státním veterinárním ústavu Praha, návštěva ZOO Praha s přednáškou hlavního veterinárního lékaře.

Další informace z oblasti Státní veterinární správy lze získat na internetových stránkách www.svscr.cz

Zahraniční výstavy a veletrhy v roce 2014

Termín	Název	Země	Místo	Zaměření
17.–26. 1.	INTERNATIONALE GRÜNE WOCHE	Německo	Berlín	mezinárodní výstava potravinářství, zemědělství a zahradnictví
17.–19. 1.	AGRARMESSE ALPEN ADRIA	Rakousko	Klagenfurt	odborný zemědělský veletrh
22.–23. 1.	LAMMA	Velká Británie	Winthorpe Newark	výstava Sdružení výrobců zemědělské techniky Lincolnshire
22.–25. 1.	Agro Eurasia Fair	Turecko	Istanbul	mezinárodní veletrh zemědělství a mechanizace zemědělství
28.–31. 1.	IPM	Německo	Essen	mezinárodní veletrh rostlin, technických zařízení pro květinářství
29. 1.– 1. 2.	AGRO + MASHEXPO	Maďarsko	Budapest	32. mezinárodní veletrh zemědělské a lesnické techniky
30. 1.– 2. 2.	AGROTICA	Řecko	Thessaloniki	mezinárodní veletrh zemědělské techniky, zařízení a příslušenství
30. 1.– 2. 2.	POLAGRA PREMIERY	Polsko	Poznaň	mezinárodní veletrh zemědělské mechanizace
4.–6. 2.	AgroFarm	Rusko	Moskva	mezinárodní veletrh technologií a systémů pro intenzivní živočišnou výrobu
6.–9. 2.	FIERAGRICOLA	Itálie	Verona	mezinárodní výstava pro zemědělství a živočišnou produkci
11.–13. 2.	AGRO ANIMAL SHOW	Ukrajina	Kijev	mezinárodní výstava chovu zvířat
11.–13. 2.	GRAIN TECH EXPO	Ukrajina	Kijev-Expo Plaza	inovativní technologie v obilnářství
11.–13. 2.	OVOCE, ZELENINA LOGISTIKA	Ukrajina	Kijev-Expo Plaza	pokrokové technologie v zahradnictví, vinařství a pěstování zeleniny
11.–15. 2.	FIMA	Španělsko	Zaragoza	mezinárodní veletrh zemědělské techniky
12.–15. 2.	BIOFACH	Německo	Norimberk	světový veletrh bioproduktů
18.–20. 2.	GrainTech	Egypt	Káhira	mezinárodní zemědělský veletrh
20.–23. 2.	ANIMALIA	Turecko	Istanbul	veletrh technologií a systémů pro intenzivní živočišnou výrobu
20.–23. 2.	TIER AND TECHNIK	Švýcarsko	St. Gallen	veletrh pro živočišnou výrobu, speciální plodiny a zemědělskou techniku
27. 2.– 3. 3.	GARDENIA	Polsko	Poznaň	veletrh zahradnictví a zahradní architektury
27. 2.– 1. 3.	ANIMAL MARKET	Polsko	Poznaň	výstava zvířat

Termín	Název	Země	Místo	Zaměření
27. 2.– 2. 3.	AgriMesse	Švýcarsko	Thun	veletrh pro zemědělství, les a lesnictví
4.–8. 3.	AGRA	Bulharsko	Plovdiv	mezinárodní zemědělský veletrh
5.–7. 3.	SAVE THE PLANET	Bulharsko	Sofie – IEC	mezinárodní konference a výstava životního prostředí
5.–7. 3.	BioEnergy	Itálie	Cremona	mezinárodní veletrh pro biomasu a obnovitelné zdroje energie
7.–9. 3.	AGROTECH + LAS-EXPO	Polsko	Kielce	XIV. mezinárodní výstava zemědělské a lesnické techniky
12.–15. 3.	MOLDAGROTECH (SPRING)	Moldávie	Kišiněv	mezinárodní výstava zemědělských strojů a zařízení
12.–18. 3.	IHM *SVV 2013–2014*	Německo	Mnichov	mezinárodní veletrh řemesel
14.–16. 3.	Fiera Nazionale MECCANIZZAZIONE AGRICOLA	Itálie	Savigliano	národní výstava zemědělství, zahradnictví a chovu zvířat
21.–23. 3.	AGRO EXPO BUCOVINA	Moldávie	Suceava	mezinárodní výstava zemědělství a potravinářství, včetně strojů a zařízení
26.–29. 3.	HOLZ+HANDWERK	Německo	Norimberk	evropský veletrh strojních technologií a potřeb pro zpracování dřeva
27.–30. 3.	AGRO	Portugalsko	Braga	mezinárodní veletrh zemědělství a chovu skotu
28.–30. 3.	AGRIUMBRIA	Itálie	Bastia Umbra	národní zemědělská výstava
2.–5. 4.	VINARIA	Bulharsko	Plovdiv	mezinárodní veletrh vinařství
9.–12. 4.	CRAFTS	Chorvatsko	Záhřeb	mezinárodní veletrh řemesel
11.–13. 4.	FORST live	Německo	Offenburg	výstava lesního hospodářství, obnovitelných energií a outdooru
24.–26. 4.	MAAMESS	Estonsko	Tartu	mezinárodní zemědělská a lesnická výstava
25.–27. 4.	HANSEPFERD HAMBURG	Německo	Hamburk	mezinárodní výstava pro milovníky koní
25.–27. 4.	RigaAgro	Litva	Riga	mezinárodní veletrh zemědělství a infrastruktury venkova
25. 4.– 4. 5.	BEA Bern	Švýcarsko	Bern	výstava řemesel, zemědělství a průmyslu
13.–14. 5.	BRITISH PIG & POULTRY FAIR	Velká Británie	Stoneleigh Warwickshire	národní výstava chovu prasat a drůbeže
20.–22. 5.	VIV EUROPE	Nizozemsko	Utrecht	mezinárodní veletrh technologií a systémů pro intenzivní živočišnou výrobu

Termín	Název	Země	Místo	Zaměření
20.–26. 5.	MEĐUNARODNI POLJOPRIVREDNI SAJAM	Serbia	Novi Sad	mezinárodní veletrh zemědělské techniky a potravinářství
27.–30. 5.	Zolotaja Niva	Rusko	Krasnodar	mezinárodní zemědělská výstava
29. 5.–1. 6.	BraLa	Německo	Paaren/Glien	Brandenburgská zemědělská výstava a výstava hospodářských zvířat
3.–8. 6.	BELAGRO	Bělorusko	Minsk	mezinárodní zemědělský a potravinářský veletrh
4.–7. 6.	AGRO	Ukrajina	Kijev	mezinárodní výstava zemědělství
5.–8. 6.	AgriPlanta	Rumunsko	Fundulea, Calarași	polní výstava zemědělské techniky, zkušební políčka
10.–1. 6.	AgroMashov	Izrael	Tel Aviv	mezinárodní zemědělská výstava
11.–12. 6.	CEREALS	Velká Británie	Chrishall Grange Cambridgeshire	polní výstava a předvádění – vše kolem obilovin
11.–13. 6.	RoEnergy	Rumunsko	Bukurešť	mezinárodní veletrh obnovitelných energií
13.–15. 6.	OPOLAGRA	Polsko	Opole	zemědělská výstava s přehlídkou zemědělské techniky
16.–20. 6.	INTERFORST	Německo	Mnichov	mezinárodní veletrh lesního hospodářství a lesnické techniky
17.–19. 6.	DLG–Feldtage	Německo	Bernburg-Strenzfeld	polní dny DLG
26.–29. 6.	ROYAL HIGHLAND SHOW	Velká Británie	Edinburgh	mezinárodní zemědělská výstava
26.–29. 6.	INTER AGRAR	Rakousko	Wieselburg	chov zvířat a luční pastevectví
11.–14. 7.	TARMSTEDTER Ausstellung	Německo	Tarmstedt	66. místní výstava zemědělství, služby, rodina, volný čas
16.–20. 7.	INTERFORST	Německo	Mnichov – Nové výstaviště	mezinárodní veletrh lesní techniky
25.–29. 7.	FOIRE DE LIBRAMONT	Belgie	Libramont	mezinárodní výstava zemědělství a lesnictví
22.–25. 8.	LandTage Nord	Německo	Wüstring	místní výstava zemědělství, volný čas
22.–24. 8.	AGRISJÅ	Norsko	Stjørdal (Trondheim)	zemědělská výstava
24.–29. 8.	KMETIJSKO ŽIVILSKI SEJEM	Slovinsko	Gornja Radgona	mezinárodní zemědělská a potravinářská výstava
26.–29. 8.	BATA AGRO	Bulharsko	Stara Zagora	mezinárodní zemědělská výstava

Termín	Název	Země	Místo	Zaměření
28.–30. 8.	METKO	Finsko	Jämsä	profesionální výstava těžké lesnické mechanizace
28. 8.– 2. 9.	KARPFHAMER FEST	Německo	Karpfham	místní výstava zemědělství, služby, koně
31. 8.– 2. 9.	SPOGA + GAFA	Německo	Köln	mezinárodní veletrh pro sport a zahradu
2.–4. 9.	INNOV-AGRI	Francie	Outarville	předváděcí a výstavní setkání zemědělců
3.–4. 9.	POTATO EUROPE	Německo	Bockrode	mezinárodní kongres, výstava a polní předvádění – vše o bramborách
3.–6. 9.	BÁBOLNAI GAZDANÁPOK	Maďarsko	Bábolna	mezinárodní farmářské dny
4.–6. 9.	EKO-LAS	Polsko	Świebodzin	veletrh lesnictví, dřevařského průmyslu a ochrany prostředí
4.–7. 9.	TRAC SHOW	Turecko	Istanbul	traktory, nosiče nářadí, zemědělská technika
4.–7. 9.	INTERNATIONALE HOLZMESSE	Rakousko	Klagenfurt	mezinárodní lesnický a dřevařský veletrh
4.–7. 9.	NorLa	Německo	Rendsburg	65. místní výstava zemědělství, technika, zvířata
17.–20. 9.	MEĐUNARODNI POLJOPRIVREDNI SAJAM	Bosna a Hercegovina	Bijeljina	mezinárodní zemědělský veletrh
9.–11. 9.	AGROFORUM	Rusko	Jekatěrinburg	výstava zemědělské techniky, technologií pro zemědělství, skladování a dopravy
10.–13. 9.	AgroTechniek Holland	Nizozemsko	Biddinghuizen	mezinárodní veletrh zemědělské techniky
11.–14. 9.	MeLa	Německo	Mühlengiez	24. místní výstava zemědělství, potravinářství, zahradnictví
12.–14. 9.	FORST live	Německo	Offenburg, Baden-Württemberg	mezinárodní veletrh lesnické techniky
16.–19. 9.	SPACE	Francie	Rennes	mezinárodní výstava živočišné produkce
17.–20. 9.	GaLaBau	Německo	Nürnberg	veletrh zahradnictví, údržby krajiny a sportovišť (Garten- und Landschaftsbau)
19.–22. 9.	AGRO SHOW	Polsko	Bednary	polní výstava zemědělské techniky
27. 9.–5. 10.	LWH (Landwirtschaftliches Hauptfest Baden-Württemberg)	Německo	Stuttgart	mezinárodní zemědělská výstava a slavnost Baden-Württemberska
30. 9.–3. 10.	WOOD WORKING BIOENERGY	Bělorusko	Minsk	zpracování dřeva, bio energie
30. 9.–4. 10.	ZEPS	Bosna a Hercegovina	Zenica	mezinárodní strojírenský veletrh

Termín	Název	Země	Místo	Zaměření
1.–3. 10.	SOMMET ELEVAGE	Francie	Clermont-Ferrand	největší evropská výstava skotu
1.–3. 10.	IBERFLORA	Španělsko	Valencia	43. mezinárodní veletrh rostlin, květin a zahradnictví
?.10.	KoneAgria	Finsko	Jyväskylä	výstava zemědělské techniky
6.–8. 10.	BIOTECHNICA	Německo	Hannover	mezinárodní odborný veletrh biotechnologií
7.–10. 10.	AGROSALON	Rusko	Moskva	mezinárodní veletrh zemědělské techniky
8.–11. 10.	ZOLOTAJA OSENI AGROTECH RUSSIA	Rusko	Moskva	mezinárodní veletrh vybavení pro agroprůmyslový komplex a potravinářství
9.–19. 10.	OLMA	Švýcarsko	St. Gallen	72. švýcarský veletrh zemědělství a potravinářství
28.–30. 10.	AgroExpoSiberia	Rusko	Novosibirsk	zemědělská výstava
28.–30. 10.	Animal Farming Ukraine	Ukrajina	Kijev	mezinárodní výstava chovu zvířat
28.–31. 10.	InterAGRO	Ukrajina	Kijev	mezinárodní výstava zemědělství
29.–30. 10.	CROPTEC	Velká Británie	Peterborough	výstava techniky pro rostlinnou produkci
29. 10.–2. 11.	INDAGRA	Rumunsko	Bukurešť	19. mezinárodní výstava zemědělství a potravinářství včetně strojů a zařízení
11.–14. 11.	EuroTier	Německo	Hannover	mezinárodní veletrh zemědělské techniky
12.–16. 11.	EIMA	Itálie	Bologna	mezinárodní veletrh zemědělské a zahradní techniky
25.–28. 11.	JugAgro	Rusko	Krasnodar	mezinárodní výstava zemědělství, potravinářství a balení
25.–28. 11.	AGROMEK	Dánsko	Herning	výstava zemědělské mechanizace
26.–29. 11.	AGRARIA	Rakousko	Wels	odborný zemědělský veletrh
27. 11.–1. 12.	AGRAMA	Švýcarsko	Bern	mezinárodní veletrh zemědělské techniky
2.–4. 12.	VINITECH	Francie	Bordeaux	mezinárodní veletrh vinohradnictví a vinařství
4.–7. 12.	GROWTECH EURASIA	Turecko	Antalya	mezinárodní veletrh zemědělství

Zdroj: <http://zetis.cz>; <http://www.veletrhyavystavy.cz/>

Kalendář českých a slovenských výstav přineseme v únorovém čísle časopisu

Novinky z vědy a výzkumu

Společná zemědělská politika v roce 2014

Rozsáhlejší změna Společné zemědělské politiky spojená i se změnou pravidel a požadavků týkajících se kontrol podmíněnosti je připravována až pro období od roku 2015, ale požadavky podmíněnosti zaznamenávají některé úpravy v menší míře již pro letošní rok.

Od 1. ledna 2014 nabývá účinnosti novela č. 400/2013 Sb. nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor. Tímto nařízením jsou vymezeny požadavky, jejichž dodržováním je podmíněno vyplácení přímých plateb, některých podpor z osy II Programu venkova (PRV) a některých podpor společné organizace trhu s vínem.

Hlavní změna stanovená novelou uvedeného nařízení vlády se týká přehrazení požadavků na ochranu podzemních vod před znečištěním nebezpečnými látkami z oblasti povinných požadavků na hospodaření (SMR 2) do oblasti standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu tzv. GAEC. **Nově je tedy zaveden GAEC 12.** Tato úprava je provedena na základě změny evropské legislativy - zrušení směrnice na ochranu podzemních vod a pro zemědělské subjekty nepřináší žádné nové požadavky, které jsou i nadále stanoveny zejména § 39 vodního zákona (č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů).

Novela dále **upřesňuje některé požadavky v oblasti Životního prostředí** pro ochranu volně žijících ptáků nebo požadavky v rámci evidence a označování zvířat a také zavádí nový kontrolní bod pro žadatele v nitrátově zranitelných oblastech sledující kvalitu skladovacích kapacit tj. jímek a skladů statkových hnojiv z hlediska ochrany vod, který doposud dle daných legislativních ustanovení ve výčtu chyběl.

Neposlední důležitou úpravou u požadavků podmíněnosti, na kterou bychom rádi upozornili, je **změna terminologie v označení tzv. „širokořádkových“ plodin** u standardu GAEC 2 nebo u požadavku SMR 4. Pro výstižnější označení skupiny plodin, které jsou vyjmuty z pěstování na silně erozně ohrožených půdách a na mírně erozně ohrožených plochách je jejich pěstování podmíněno použitím půdoochranných technologií, je nově zaveden výraz „erozně nebezpečné“ plodiny.

Aktuální znění nařízení vlády, které stanoví **požadavky podmíněnosti pro rok 2014**, společně s podrobnější příručkou o provádění kontrol těchto požadavků jsou dostupné na webových stránkách ministerstva zemědělství v sekci Dotace, v záložce Kontroly pod-

míněnosti Cross Compliance. Lze i dotazem na [Help desk Cross Compliance](#).

Zemědělci a lesníci poškození při živelních katastrofách dostanou v budoucnu finanční pomoc rychleji

Evropská komise schválila Rámcový program pro řešení rizik a krizí v zemědělství a lesnictví vypracovaný Ministerstvem zemědělství ČR. V případě často se vyskytujících živelních katastrof, zejména povodní či sucha, tak bude mít ministerstvo k dispozici obecná pravidla pro poskytování státní podpory. Pomoc postiženým tak může zaslat neodkladně. O konkrétní výši kompenzace za způsobené škody bude rozhodnuto na národní úrovni na základě zjištěných škod.

Finanční pomoc se bude vztahovat na škody na zemědělských a lesních pozemcích, porostech pěstovaných rostlin, na lesích a lesních školkách, na hospodářských zvířatech, zvěři, na krmivech, stelivech, zásobách, na budovách a jejich zařízení, mechanizaci a přístrojích. Podpora za škody způsobené přírodními pohromami a mimořádnými událostmi může dosáhnout, v případě, že je žadatel pojištěn, až 100 %, za škody způsobené nepříznivými povětrnostními jevy až 80 %. Program může Česká republika využívat do 30. září 2020.

Zásady na ochranu životního prostředí před nadbytečným užíváním pesticidů

Od 1. ledna 2014 začínají ve všech státech Evropské unie zemědělci dodržovat obecné zásady integrované ochrany rostlin, které stanoví směrnice o udržitelném používání pesticidů. Znamená to používat takové metody ochrany rostlin, které minimalizují rizika pro lidské zdraví a životní prostředí.

Obecné zásady upřednostňují využívání nechemických postupů při ochraně rostlin před škodlivými organismy, které by přitom ani nesnížily kvalitu nebo výnos plodin. Velká část zemědělců už u mnoha plodin podobné metody využívá, protože jsou pro ně finančně výhodnější. Evropskou unií přijaté zásady tak především sjednocují postupy ve všech členských státech.

Ministerstvo zemědělství spolu se Státní rostlinolékařskou správou poskytuje českým zemědělcům podporu při zavádění obecných zásad integrované ochrany rostlin. V loňském roce ministerstvo akreditovalo 19 rostlinolékařských poradců a další odborníci akreditaci brzy dostanou. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

(ÚKZÚZ) zahájí v tomto roce provoz tzv. rostlinolékařského portálu, zaměřeného na správné a bezpečné používání přípravků proti škůdcům, chorobám a plevelům a na podporu využívání systémů integrované ochrany rostlin. ÚKZÚZ bude také nadále zajišťovat a průběžně aktualizovat monitoring škodlivých organismů rostlin.

Jak jedovatý je starček přímětník?

Jedovatý starček přímětník se stále šíří. Přibývání ladem ležící orné půdy, nevhodná extenzifikace trvalých travních porostů a chybně prováděný management mohou jeho šíření urychlovat. Šíření také napomáhají stále častější roky s déle trvajícími periodami sucha.

Pasoucí se zvířata se starčeku v porostu kvůli obsahu hořkých látek v podstatě vyhýbají. Sušením píče však tyto látky vyprchají, zatímco toxiny zůstanou a pro zvířata pak není problém rostliny v suchém

stavu pozřít. Zemědělcům proto nezbyvá nic jiného, než rostliny před sečí vytrhat. Vysoká intenzita využívání totiž nevede k jejich likvidaci, rostliny zůstávají déle vitální a mohou přežívat několik let.

Obsažené pyrrolizidinové alkaloidy jsou v těle skotu, ovce a koní metabolizovány na škodlivé látky a vedou k akutní nebo chronické intoxikaci (poškození jater). Obzvláště nebezpečné na této látce je, že se nevyklučuje, ale kumuluje v těle, především v játrech. Proto i opakovaný příjem malého množství vede k otravě, která má smrtelný průběh, protože neexistuje žádná možnost léčby.

Různá užitková zvířata reagují na toxické látky rozdílně. Obzvláště ohroženi jsou koně, u nichž stačí k úhynu 2,4 kg v seně. Skot je o něco méně citlivý a největší množství toxinů snáší ovce a kozy.

Zdroj: ÚZEI, Agronavigator.cz 🌱

Neobhospodařované pozemky

Prostor pro invazní druhy rostlin, 32. díl

Loubinec popínavý (*Parthenocissus inserta*)

Loubince jsou liány, pocházející z mírného pásu Severní Ameriky a Asie. Známe asi 10 druhů, některé se obtížně odlišují. Listy mají jednoduché s cípky nebo dlanitě složené z 3 až 7 lístků. Na oporu se uchycují úponky, které mají často přísavné destičky. Květy mají obvykle oboupohlavné, pětičetné, složené do květenství. Ta vyrůstají v úžlabí listů nebo naopak v postavení proti listům, někdy na konci větví. Plodem jsou bobule.

U nás se setkáváme se dvěma druhy, které mají listy složené z pěti lístků. Problém nastane, když je chceme pojmenovat. K oběma druhům se vztahují různá synonyma, hlavně s různými zkratkami jmen autorů. V pojmenování druhů se liší i Květena ČR a Klíč ke květeně. V obou knihách je čeleď révovité, kam loubinec patří, zpracována tímtož autorem. Teprve další studium podkladů umožnilo odlišit loubinec popínavý. Ve starší literatuře se obvykle oběma druhům říkalo loubinec pětílístý (*P. quinquefolia*). Oba pocházejí ze Severní Ameriky a jsou si velmi podobné.

Jeden z druhů dosahuje délky 20–30 m a má úponky s 5–8 rameny, na kterých má přísavné destičky. Mladé větve a pupeny má načervenalé. Kvete v červenci až srpnu. Plody jsou kulovité bobule asi 0,6 cm velké, modročerné neojíněné, s 2–3 semeny. Pochází z oblasti od Nové Anglie po Floridu, Ohio, Illinois, Missouri. Do Evropy se dostal v roce 1622, v Čechách byl poprvé pěstován

v Praze, v Královské oboře (1835). Díky přísavným destičkám se udrží na rovné ploše a pěstoval se k popínání zdí. Dnes se pěstuje méně, velmi vzácně zplaňuje. V Květeně byl pojmenován loubinec pýřitý (*P. pubescens*), ale to je pouze synonymum. Platné jméno je loubinec pětílístý (*P. quinquefolia*).

Druhý druh dorůstá velikosti 5 až 15 m, opírá se o nějakou oporu, protože na úponkách s 3–5 rameny nemá přísavné destičky. Mladé větve a pupeny jsou zelené. Kvete v červnu a červenci. Bobule jsou až 0,8 cm velké, tmavě modré a silně ojíněné, obvykle s 3–4 semeny. Do Evropy byl dovezen před rokem 1800, bližší údaje nejsou známy. Na popínání zdí se nehodí, potřebuje nějaké mřížky nebo pletivo, na kterých se uchytí úponkami. Také je někdy v zahradnické praxi považován za kultivar pětílístého loubince. V Severní Americe je původní v území od jihovýchodní Kanady po Texas a Kolorado. Tento druh zplaňuje v lužních lesích a pobřežních křovinách v okolí Brna, Břeclavi, Prahy, jeho zplanění bylo poprvé zaznamenáno kolem roku 1900. Ve starší literatuře bývá označován jako loubinec pětílístý, ale je to loubinec popínavý (*Parthenocissus inserta*).

Starší údaje o hojném zplaňování loubince pětílístého tedy patří na konto loubince popínavého. Na některých místech se chová jako invazní druh. Doporučuje se mechanická likvidace.

RNDr. Jana Möllerová, Praha 🌱

Osudový příběh

Československého zemědělského muzea (1891) 1918–1952

Výstava od 13. prosince 2013 do 15. června 2014 v NZM Praha

Příběh pražského Národního zemědělského muzea je příběhem české společnosti 19. a 20. století. Základem samostatného specializovaného zemědělského muzea byly sbírkové předměty převzaté členy prozatímního přípravného komitétu Jubilejní zemské všeobecné výstavy v Praze v roce 1891.

Návštěvníci Jubilejní zemské všeobecné výstavy měli možnost seznámit se uceleně se stavem české průmyslové, zemědělské a lesnické výroby, s ovocnářstvím, vinařstvím, pivovarnictvím, včelařstvím a dalšími odvětvími českého hospodářství.

Právě tam sahají počátky vzniku zemědělského muzea. Teprve po mnoha dalších letech, kdy se o první soustředěné sbírky staralo především zemědělské oddělení Národopisného muzea československého a s blížícím se koncem rakousko-uherské monarchie, vzešel 12. června 1918 z jednání schůze členů přípravného komitétu pro vybudování zemědělského muzea podnět k založení spolku muzea. Není bez zajímavosti, že povolení k utvoření spolku „České Zemědělské Museum se sídlem v Praze“ bylo vydáno dne 17. srpna 1918 cís. král. místodržitelstvím pro Království české panu Antonínu Švehlovi na jeho žádost.

Ale už krátce po vzniku samostatného čs. státu, na valné hromadě spolku dne 18. prosince 1918, byl název změněn na Československé zemědělské museum, ústav pro studium a povznesení venkova. Jeho prvním předsedou byl zvolen právě Antonín Švehla, jeden z otců zakladatelů novodobého čs. státu, významný agrární politik, jehož jubilejní výročí (140. výročí narození a 80. výročí úmrtí) jsme si v uplynulém roce připomněli.

Výstava Osudový příběh Československého zemědělského muzea je příspěvkem Národního zemědělského muzea k 95. výročí vzniku samostatného státu – Československé republiky a založení muzea. Velkým množstvím dochovaných dokumentů, předmětů a fotografií přibližuje dlouhou historii muzea, které mělo od svých počátků jediný cíl – uchovat pro budoucí generace svědectví o práci a umu lidí pracujících na českém venkově, ale i v měs-

tech, v zemědělství a jemu příbuzných oborech. Při této příležitosti vydalo NZM Praha i stejnojmennou výpravnou publikaci.

Výstavba budovy v Praze na Letné probíhala v letech 1937–1939

Současná budova Národního zemědělského muzea

Národní zemědělské muzeum spravuje rovněž své čtyři mimopražské pobočky – Muzeum českého venkova na zámku Kačina u Kutné Hory, Muzeum zemědělské techniky v Čáslavi, Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství na loveckém zámku Ohrada u Hluboké nad Vltavou a Muzeum vinařství, zahradnictví a životního prostředí ve Valticích na jižní Moravě. Jednotlivé pobočky NZM jsou zaměřeny tak, aby svou vědecko-výzkumnou, akviziční a prezentační činností pokrývaly obor zemědělství a příslušné obory v celé jejich šíři. S bližším seznámením se k nim vrátíme v některém z jarních čísel časopisu.

Uplynulo 160 let od narození významné osobnosti

František Schindler

„Pod dojmem Liebigova genia zdálo se, že zemědělská věda stane se odnoží chemie. Schindler byl prvním, který se nepřipojil tomu přeceňování a který poukazoval na důležitost pozorování celého živého organismu u rostliny a zvířete. Razil cestu pro oceňování „stanoviště“ v biotechnice. Dostal se ovšem do rozporu s různými chemiky, když vydal v roce 1896 „Die Lehre vom Pflanzenbau auf physiologischer Grundlage“. Ale bylo mu dopřáno dožít se vítězství ve svém nazírání na biologickou stránku produkce rostlinné. Po dlouhá léta pěstoval se zvláštní zálibou nauku o stanovišti, phytogeographii a přinesl tak do vědy velkorysost...“

H. Lokscha, 1937

Doc. Ing. Dr. H. Lokscha, člen německého odboru Zemědělské rady v Brně, dopisující člen Československé akademie zemědělské, představuje rakouského c. k. dvorního rodu a císařského ruského státního radu profesora Dr. Františka Schindlera jako reprezentanta významného období ve vývoji nazírání na rostlinnou produkci. A to je důvod, abychom toto jméno alespoň stručně připomněli, i když na nižších zemědělských školách nepůsobil dlouho.

F. Schindler pochází z Moravy. Narodil se 1. dubna 1854 v Bilavsku na Moravě jako syn nájemce statku. Jeho předkové z obou stran byli zemědělci. Své dětství strávil v Dačicích na západní Moravě, kde jeho otec působil dlouhá léta jako ředitel panství. Střední školy navštěvoval ve Vídni a v Grossau v Dolních Rakousích, načež pokračoval v Halle n. S. Odtud, po kratší praxi na velkostatku v Opočně, přešel na nově zřízenou Vysokou školu zemědělskou ve Vídni, kde působil jako asistent a soukromý docent produkce rostlinné.

Z Nového Jičína vedla jeho cesta na vysokou školu

Nepříznivé poměry ve Vídni ho přiměly k tomu, že se ucházel o volné místo na střední (později vyšší) hospodářské škole v Novém Jičíně, které také v roce 1887 obdržel. Střídal zde PhDr. Antona Zoebla (1851–1902), který na této škole učil od roku 1876 a po 11 letech přecházel na stolicí zemědělství Vysoké školy technické v Brně (Jednalo se o všestranně činnou osobnost, kromě pedagogických povinností na škole, působil jako inspektor německých hospodářských škol, jako poslanec zemského sněmu, přisedící zemského výboru moravského, předseda německého odboru Zemědělské rady moravské atd.). Osud jim oběma, jak dále uvidíme, připravil ještě jednu jejich „střídání“.

Dr. Schindler působil v Novém Jičíně pouze rok a půl, načež byl povolán jako profesor rostlinné produkce na polytechnický ústav v Rize (tehdy v Rusku). Zde zůstal plných 15 let a zasloužil se tak výrazně nejen o dobrou pověst této školy, ale také o zvelebení ruského obilnářství (významně také o lnářství). Poznal Rusko, cestoval hodně i do ciziny. Odmítl povolání na vysokou školu do Bonnu n. R., neprojevil ani zájem o povolání do Berlína. Čekal na

hlas z Moravy, který, jak píše Lokscha, cenil nejvýše. („To nebyl zápal okamžiku, nebo zápal mládí, to byla hluboká láska počínaje dětstvím a konče hrobem v rodné půdě moravské.“) Ten hlas z Moravy skutečně přišel, i když spojen s událostí smutnou. Na jaře 1902 prof. Zoebel náhle zemřel a na jeho místo byl vybrán (1903) řádný profesor Dr. h. c. František Schindler. Působil zde až do roku 1925. Po penzionování mu bylo dopřáno ještě 12 let života. Zemřel v pozhnaném věku 83 let, 16. října 1937.

Světový obilnář

Na Moravě vyvinul všestrannou činnost, jednak vědeckou na vysoké škole, potom v různých vědeckých organizacích, v zemědělských podnicích a konečně jako státní inspektor zemědělských škol. Jeho jméno jako vynikajícího odborníka v oblasti produkce rostlinné proniklo do celého odborného světa. Ne náhodou ho Nilsson-Ehle ze Svalöfu u příležitosti 70. narozenin nazval „světovým obilnářem“. (Nilsson-Ehle Hermann, 1873–1949, švédský botanik a šlechtitel, 1915–38 profesor botaniky na univerzitě v Lundu a současně 1925–39 vedoucí Ústavu pěstování rostlin ve Svalöfu.)

Když v 80. letech 19. století přicházely u nás do módy šlechtěné odrůdy obilnin ze Západní Evropy, které ohrožovaly existenci našich autochtonních odrůd, Dr. Schindler se svým přítelem Dr. E. Proskowetzem z Kvasic se jich ujal. „Připravil takto pozdější akce k udržování phytobiologického kapitálu prováděné všude v moderním světě.“ (Dr. agr. h. c. Proskowetz Emanuel /* 11. 12. 1818 Praha, † 25. 12. 1909 Kvasice/ velkostatkář v Kvasicích u Kroměříže. Po absolvování filosofie v Praze se věnoval zemědělství. Před tím absolvoval „výcvik“ u F. X. Horského v Libějicích. Zaujalo ho hlavně pěstování cukrovky a cukrovarnictví.)

Kromě prací obilnářských profesor Schindler publikoval hodně také z pedologie. Jeho práce vyznačovaly se exaktností, důslednou a všestrannou argumentací i vytříbeným slohem. K cenám, jichž se nejvíce vážil, bylo čestné členství v ČSAZ, kterého se mu dostalo mezi prvními 27. března 1927.

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová ✨

Redakční rada

Mgr. Tatiana **Belová**, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora Bratislava

PaedDr. Mária **Benedikovičová**, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Mgr. Otakar **Březina**, Česká zemědělská akademie v Humpolci

Ing. Ludmila **Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR

Ing. Petr **Hienl**, Ústav zemědělské ekonomiky a informací Praha

PhDr. Aleš **Hradečný**, Praha

Ing. Zorka **Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha

Ing. Marcela **Chreneková**, PhD., Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Ing. Ľudmila **Kováčiková**, Nitra

Ing. Emil **Kříž**, Ph.D., Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha

doc. PhDr. Dana **Linhartová**, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MZLU Brno

Ing. Miroslav **Maxon**, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora Bratislava

Ing. Mária **Múdra**, Stredná odborná škola Rakovice

PaedDr. Anna **Sandanusová**, PhD., Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Ing. Václav **Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR

Ing. Vladimír **Vnuk**, Agentúra pre rozvoj vidieka Nitra